

Нова Думка

ISSN 0351-3181

BROJ
ЧИСЛО

235

GODINA
ПОК

LII

3/2023

КОНСТИТУОВАНА РАДА РУСКЕЙ НАЦИОНАЛНЕЙ МЕНШИНІ ВУКОВАРСКО-СРИМСКЕЙ ЖУПАНІЇ

Вуковаре, Жупанийска 9, 12. юния отримана конституцыйна схадзка, зволана на основі чл. 104. пасус 1. Закона о вибору радох и представільгох нацыональніх меншиніх.

По истым тим члену закона под'жустан Франьо Орешкович овласцены предшедац зоз схадзку по одредоване предшедаюцаго.

Дожупан Франьо Орешкович, перши з ліва предшеда зоз снадзку

После прывітных словох ёдногласно усвоені дньові шор.

Жупанийске виборне повереніцтво Вуковарско-срімской жупанії на основу чл. 78. пасус 2. Закона о вибору радох

Виборна схадзка у Вуковаре у просторе жупанії

и представільгох нацыональніх меншынах и после отриманых выберанкох 7. мая того року принесло и обяжело одлуку о конечных результатах выбору членох Рады рускай национальнай меншыны у Вуковарско-срімской жупанії, при чым розпорядок направени на основу достатних гласох.

Члени Рады: Звонко Костелник, Зденко Бурчак, Славко Ждиняк, Мирослав Дітко, Звонко Грубеня, Томислав Рац, Антун Гарди, Звонко Мудри, Мирко Дорокази, Ярослав Медешы, Оленка Бики, Мійо Шайтош, Деян Джуджар, Даниэл Вашаш, Мирослав Колбас, Соня

Папуга, Янко Сопка, Наталия Барна, Звонимир Мудри, Наталия Гнатко, Златко Медешы, Ивона Гнатко и Звонимир Барна.

На схадзки од 23 членох були присутні 16 члени и констатаване же иснує кворум за приношенне одлукох.

По одредби чл. 26. Уставного закона о правах нацыональніх меншынах и чл. 104. пасус 8. Закона о вибору радох и представільгох нацыональніх меншынах, председатель Рады выбера ще зоз тайним гласаньем шыцких членох Рады.

Предшедаюци Звонко Костелник поволал членох Рады (1/3 членох) же би дали предклад за председателя Рады и за председателя Рады предложени Звонко Костелник. За членох роботнаго цела предложени Антун Гарди, Наталия Гнатко и Соня Папуга.

После гласования член роботнаго цела обвісцел о числе гласох и констатаване же за председателя выбраны Звонко Костелник. После подзекования на указанным довірию схадзку предложел водзіць выбраны председатель и поволал членох же би дали предклад за заменіка председателя Рады. За заменіка ради предложени и выбраны Мирослав Дітко.

Звонко Костелник, новы председатель рускай Рады ВСЖ

Марияна Джуджар

“NOVU DUMKU”

Izdavač: Savez Rusina RH
<http://www.savezrusina.hr>
savezrusina@gmail.com
novadumka@gmail.com
Facebook: Savez Rusina RH Vukovar
Za nakladnika: Dubravka Rašljanin
Uredništvo: Vukovar,
 Vijeća Europe 93
Tel. / faks: 032 428–342
IBAN HR1623400091110057465
Tisak: Certis d.o.o., Cerna
Naklada: 600 primjera

“НОВУ ДУМКУ”

Видава: Сојуз Русина РГ
<http://www.savezrusina.hr>
savezrusina@gmail.com
novadumka@gmail.com
Фейсбук: Savez Rusina RH Vukovar
За видавателя: Дубравка Рашиљин
Редакция: Вуковар, Ради Европи 93
Тел. / факс: 032 428–342
ИБАН HR1623400091110057465
Друкује: Цертис д.о.о., Јерна
Тираж: 600 прикладници

Tiskano—Друковане
6 / 2023

Cijena
Цена 1,33 €

Rukopisi se ne vraćaju.
Objavljeni prilozi se honoriraju.

Рукописи не се враћају.
Објављени приложи се хонорирају.

Конституована Рада рускай национальнай меншини Вуковарско-сримской жупаниі - Марияна Джуджар	2
Вибрана нова Вуковарска Рада - Лю. Гаргай	4
Перша схадзка Рады - Лю. Гаргай	4
Міклошевчане преславели Дзень Руснацох у РГ - Іван Лікар	5
Отримана шветочна Академія дня Руснацох Республіки Горватской - Марияна Джуджар	6
Цо Союз Русинах Республіки Горватской - Лю. Гаргай	8
40. роки КУД-а Руснацох Осиек (2. часц) - Агнетка Балатинац	10
КУД Руснацох Осиек ма нового председателя - Агнетка Балатинац	11
Izložba slike Siegerta Kodera - Marija Zakaljuk	12
Središnji susret grkokatolika u Vukovaru - Marija Zakaljuk	12
Работна акција Церковног одбору петровске парохији - Владимир Седлак	13
Паломніцтво до Водици на 170. Завитни дзень - Владимир Седлак	13
Церква и сучасносць - друга часц - Владимир Седлак	14
Пяцткова программа ювілейного 50. Петровского дзвоніа - Лю. Гаргай	15
Отримані „50. Петровський дзвон“ - Звонко Костелник	16
Зрубани Маялос у Етнографскай збиркі у Петровцох у рамікох ювілейного	
50. „Петровского дзвону“ - Звонко Костелник	19
Петровске КУД Яким Гарди на 14. Медзинародней смотри фольклору национальных меншин у Дарди - Звонко Костелник	20
Смотра дзэцинскага фольклору у Дарди - Звонко Костелник	20
Подобова колония национальных меншин при Мадярох у Риски - Владимир Провчи	21
Izložba slike u Zagrebu - Vladimir Provči	21
Тижні культуры Дружства Рушняк - Владимир Провчи	22
Представнік КД Рушняк на Округлім столі у Горватским соборе - Владимир Провчи	24
Моц любови - Яким	24
У дворе - Яким	24
Представене информоване Руснацох РГ на Медийним фестивалу - Вера Павлович	25
Там дзешка, дзе лем памятки бываю - Агнетка Костелник Балатинац	25
Povijesni razvoj glazbenog odgoja - Ognjen Zdravković	26
Кед цело поства мода - Давид Морган	27
Пре дижджи и ляд вельки чходи на житу, ярцу и овоци - Антон Гарди	28
Руснак и нови технологійны досцигнуца - Томислав Рац	29
Параств хлеб / Мойо коні - Томислав С. Кетелеш	29
Часи кед утаргнута осемрочна школа у Петровцох - Лю. Гаргай	30
Погачики зоз сиром без вайца - Марияна Джуджар	30
Орехово коцки - Марияна Джуджар	30
Фодбалски клуб Петровци у ярнай сезоні бавел на трох турнирох - Ярослав Мудри	31
NK Rusin u proteklom razdoblju - Hrvoje Zagorac	31

Насловни бок: Звонко Костелник — 50. Петровдски дзвон – КУД „Яким Гарди“ Петровци
Остатній бок: Звонко Костелник — Дзень Руснацох РГ — Покладане вензох при Крижу на уліву Вуки до Дунаю у Вуковаре

UREĐNIŠTVO: Vera Pavlović (glavna i odgovorna urednica), Ahnetka Balatinac, Ljubica Harhaj, Manuela Dudaš, Lesya Mudri i Vladimir Provči

SAVJET UREDNIŠTA: dr. sc. Oksana Timko Đitko (predsjednica), Marijana Džudžar, v.l. Vladimir Sedlak

LEKTORI: Marija Vulić (rusinski jezik), Andreja Magoč (hrvatski jezik)

Tiskanje potpomaže Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske. Na zahtjev Saveza Rusina RH s Rješenjem Ministarstva informiranja Republike Hrvatske od 15. siječnja 1992. godine (ur. Br. 523-92-1), "Nova dumka" je upisana u evidenciji glasila pod brojem 1366

Prilozi autora potpisani imenom ne moraju odražavati mišljenje uredništva i izdavača.

РЕДАКЦИЈА: Вера Павлович (главна и одговорна редакторка), Агнетка Балатинац, Мануела Дудаш, Любица Гаргай, Владимир Провчи, Леся Мудри

СОВИТ РЕДАКЦИЈИ: д.ф. н. Оксана Тимко Ђитко (председатљка), Марияна Джуджар, о. Владимир Седлак

ЛЕКТОРЕ: Мария Вулич (русински језик), Андреја Магоч (горватски језик)

Арковане помага Совет за национални меншини Републике Горватске.

На вимагане Сојузу Русинах и Українцох Републики Горватской з Ришенъю Министерства информованія Републики Горватской од 15. януара 1992. року (УЧ. 523–92–1) „Нова думка“ уписана до евиденції явних виданьох под числом 1366.

Авторизовани тексти не знача же то источно и становиско редакцији лебо видавателя.

ВИБРАНА НОВА ВУКОВАРСКА РАДА

Того року у Республіки Хорватії отримані шести виборанки за членів ради та представительських національних меншин на рівні єдинок локальні та регіональні самоврядування. Виборанки отримані 7. травня, а на штиророчний мандат.

На виборах за Раду руської національної меншини місту Вуковар були призвани 23 кандидати, з яких 15 були співзасновниками КУД „Осип Костелник“ Вуковар та 8 співзасновниками Товариства „Руснак“ Петровці. Усього 339 виборачів голосували 33 особи, з яких 32 голоси були важливими та 1 недійсним.

До Ради руської національної меншини місту Вуковар обрані: Мирослав Дітко – 25 голосів, Зденко Бурчак – 23 голосів, Зденко Ждиняк – 22 голосів, Любомир Гаргай – 21 голос, Наталя Барна – 20 голосів, Звонimir Baran – 19 голосів, Мирко Дороказі – 19 голосів, Кирил Надьордь – 19 голосів, Владислав Бучко – 18 голосів, Владо Рагай – 17 голосів, Марія Закалюк – 17 голосів, Оленка Бики – 16 голосів, Ліляна Шибалич – 16 голосів, Борис Гача – 15 голосів та Маріяна Джуджар – 14 голосів.

У просторіях місту Вуковару, 26. травня отримана конституційна схадзка Рады. На самим початку цих

Мирослав Дітко предводзял виборну Схадзку ради Городу Вуковару

присутніх у мене горадоначальніка, хто і зволаў туго схадзку, прывітал Йосип Палаш, начальнік управнага аддзялення за дзяржаўныя дзеяльносці та вінчаваў выбраным хто і зволаў до новай ради. На той схадзкі требаў вібраці председателя та подпредседателя вуковарскай рускай ради.

На схадзкі співзасновник Городу бул присутні і Синиша Мітровіч, фаховы сотрудник за развой цывільнага дружтва, работу з младшынами та національными меншинамі та здравствену заштоту, хто і зволаў записнік. Схадзку водзял Мирослав Дітко, хто і зволаў виборах

достал найважычающее число голоса. На туто схадзку пришлі 11 з 15 членів Рады. Присутні були: Мирослав Дітко, Зденко Бурчак, Любомир Гаргай, Наталя Барна, Звонimir Baran, Мирко Дороказі, Кирил Надьордь, Марія Закалюк, Оленка Бики, Ліляна Шибалич та Маріяна Джуджар, а одсутні: Зденко Ждиняк, Владислав Бучко, Владо Рагай та Борис Гача.

За председателя на другі мандат выбрані Зденко Бурчак, а за подпредседателя ознова Мирослав Дітко.

Лю. Гаргай

ПЕРША СХАДЗКА РАДЫ

Першая схадзка вуковарскай Рады отримана 16. чэрвеня у радовых просторіях у Веслацким клубе Вуковар, у Паробродарской улічкі. Схадзку зволаў і водзял председатель Рады Зденко Бурчак. Схадзка мала три точки, виборане касира, план роботы та рижне. На схадзкі були присутні ўсі члены.

За касирку ознова выбрана Наталя Барна.

Председатель бешедовало о планах за този рок і детальнейше описал роботу Рады, найбажнейше працягнуць грекокатоліцкі Славонія та Срім та відзначити землю з України. Стрэчніце ше отрима 24. чэрвеня у Вуковаре, у грекокатоліцкай церкви Христа Царя.

Под тичку рижне бешедовало ше о Центральному стрэчніце грекокатоліцкі Славонія та Срім та відзначити землю з України. Стрэчніце ше отрима 24. чэрвеня у Вуковаре, у грекокатоліцкай церкви Христа Царя.

Лю. Гаргай

Першая схадзка новай Рады

МИКЛОШЕВЧАНЄ ПРЕСЛАВЕЛИ ДЗЕНЬ РУСНАЦОХ У РГ

У Миклошевцах, 20. мая, КУД „Яким Говля“ организовало локальну преславу Дня Руснацох у Рэспубліцы Гарватскай (РГ), а у рамкох преславі Дня Општні Томповцы. Програма, котру водзели Леся Мудры и Соня Папуга, почала на 19 годзін, а на самім початку з минуту ціхосци прысутні дали чесць страдалім бранітэлью, цівілом і шыцкім жертвам Отчественай вайны. Потым з пригодніма словамі, начальнік општні Мілан Грубач і представнік Руснацох у Совету за нацыональны меншині РГ і секретар Союзу Русинох РГ Звонко Костелник, прывітали прысутных.

Док стара тополя на концу вала випровадзала слунко за горизонт, а ластовікі чвіринкали ноцну шпіванку, з нового Дома культуры одгуковали стихі: *На Панонскей ровні, дзе поля безкраіны, тебе пісню шпівам, роду мой давни...*

Руснацы у РГ за преславу свойго дня выбрали 25. май як здогадоване на найстарши запис у церковных матрикулох, дзе зазначене же 25. мая 1836.

Владимір Мишленович

року у Петровцах формавана перша руска, грекокатоліцка парохія на просторе терашней РГ.

Шветочную программу отворили млады члени дружтва. Владимир Мишленович прочитал пісню *Край свой*

Ніколіна Бучко

Женска шпівацка група КУД Якім Говля

родні любім міклошевскаго пісні Мітра Надя, а Ніколіна Бучко одшпівала шпіванку *Родими край*.

Потым ше представіл женскі трио Леся Мудры, Любов Колесар і Ана Бучко зоз шпіванку *Ой плаче голубка* у а капела виводзеню. Женска шпівацка група одшпівала шпіванку

Іва Чордаш

етох, а медзі німа і Нада Батакович котра напісала шпіванку у народным духу *Два голуби*, а компонава ю Ана Бучко і по першираз виведла у Міклошевцах. Пасле нея Соня Папуга прочитала стихі своій пісні *Добре рано, дню прекрасни*. Того вечара, затрапецілі і струны тамбуры. Андрей Пап, школьнік 8. класі основнай школы і 4. класі му-

Андрей Пап

Дуе вітрік, а Андрей Пап прочітал пісню *Вінріповедам ци раз*, міклошевскай пісні Агнеткі Балатінац.

Нашо предкі не мали велью материяльнага богатства, але ше з упарту работу намагали сваім потомком обезпечыць лепши живот. Їх найвекшэе богатство була руска бешеда котру нам дали до талу, а ми ю преношиме з поколеня на поколене. У тей бешеді находзі ше і богата студзенка наших шпіванкох. Дует Ана Бучко і Любов Колесар одшпівали новокомпоновану шпіванку *Студзенка*, Іва Чордаш прочітала пісню *По моей ровніни* Любкі Сегеды Фалц, а Любов Колесар одшпівала шпіванку *Лісні сон*.

Міклошевцы рускай литературы подараваі веліх піснількох і по-

зничнай школы, у інструментальным виводзеню одграл шыцкім нам добре познату шпіванку *Ружы, червени ружы*.

Предком котры віше буду у красных паметаньох, Женска шпівацка група одшпівала шпіванкі котры воні дараз шпівали, *Пред нашима дзверми, На желеней траві и Ей, як себе зашпівам*, з чим закончена шветочная програма преславі Дня Руснацох у РГ.

Пасле неформалного дружения, валал ознова заціхнул, чуло ше цверчане цверчкох, а стара тополя на концу вала зашпівала: *А кед вечар злєци, понад хижі били, чувствуем ше полни безконечнай сили, котра мі помога любиц валал свой! Міклошевци*.

Іван Лікар

Фото: Звонко Костелник

ОТРИМАНА ШВЕТОЧНА АКАДЕМИЯ ДНЯ РУСНАЦОХ РЕПУБЛИКИ ГОРВАТСКЕЙ

Покладане венцох при памятніку на уліву Вуки до Дунаю

Дубравка Рашлянин, председатель Союза РГ

Вистава древорезу Еу'гена Сопки

Союз Русинох Републики Горватской и Рада рускай национальнай меншини Вуковарско-сримскай жупаниі под покровительством Совету за национални меншини Республики Горватской и Министерства науки и образованя, у Горватским доме Вуковар, 27. мая з початком на 19:30 годзин организовали Шветочну академию з нагоди Дня Руснацох у Республики Горватской.

Руснаци ше на простори нешкайшай Республики Горватской

почали насельовац у першай половікі 19. століття и то перше до Янковцох, потым до Петровцох, на Грабово и до Миклошевцох, до Делетовцох, Маринцох, Вуковару, Винковцох, Райового Села, Пишкуревцох, Дякова... и то зоз Руского Керестура и Коцура, дзе ше штредком 18. століття приселели зоз горніх краюох Угорской, зоз Боршодского, Земплинского, Гевешского и Саболчского комитату. Тот край у народзе поznати як Горніца. Рушели зоз Горніци за лепшим животом хтори им обецаала царица Мария Терезия и спущели ше до долніх краюох, зоз горох на ровніну, же би ту будовали обециані лепши живот. Так зоз Руского Керестура и Коцура, зоз Бачки, сцигли и на тоти, зоз плодну жему богати сримски и славонски простори. До Петровцох Руснаци приселели 1834. року, а уж 25. мая 1836. року основана парохия грекокатоліцкай церкви хтора мала філіяли у спомнутых околних местах.

На предклад Координації рускай национальнай меншини Р-

Рецитатор Тео Медеши

Водител і рецитаторе Вера Павлович и Иван Лікар

Дожупан ВСЖ Франьо Орешкович

Яким Ерделі, председатель русской Ради
ВСЖ

Свою писні чита Звонимир Барна, а на
гитари го провадзи Ярослав Медеши

публики Горватской, 11. 9. 2009. року, Совет за национални меншини Републики Горватской принесол Одлуку же Руснаци у Републики Горватской маю право хаснованя герба, застави и шветочней писні котра ше хаснue на шицких збуваньох по-при сомволох Републики Горватской.

Скорей Шветочней академиј при Крижу на уліву Вуки до Дунаю, положени венец и запаленса швичка за погинутых брантельох и цивилох у Отечественей войны, а у голу Гор-

КУД Осиф Костелник

КУД Яким Гарди

ватского дома отворена вистава “Мистецтво древорезу” автора Еугена Сопки.

Присутних зоз привитними словами привитала председателька Союзу Русинох РГ Дубравка Раш-

лянин и наглашела же Дзень Руснацох РГ найзначнейше швето за припаднікох руской националней меншини у целей Горватской. Горди зме и щешліви же мame богату традицию народных танцох и писньох, язык и виру. Присутних привитал и председатель Ради руской националней меншини Вуковарско-сримской жупаниї Яким Ерделі и под'жу-пан Вуковарско-сримской жупаниї и висланік Влади Републики Горватской Франьо Орешкович.

Програма ше предложела преткана зоз шпиванками и рецитациями у виводзеню членох наших культурно-уметніцких здруженьох.

Марияна Джуджар

Успишина робота по 1991. рок

ЦО СОЮЗ РУСИНОХ РЕПУБЛИКИ ГОРВАТСКЕЙ

Таки, тераз уж стабилни Союз предлужує зоз свою роботу и зарисованима піднами.

Цикаве же у гевтот час дзекуюци Союзу и семинаром хтори Союз организовал, та и його моралней потримовки, основана перше танечна секция, а вец и група шпивачох у Сримской Митровици. Гоч Сримска Митровица територияльно припада Войводини, активисти з того городу не достали ніяку портимовку при існуючих інституційох у Войводини, та ше притулели гу Союзу Русинох и Українцох Горватской.

На порыв Союзу и групи младых сцелих людзох у Осиєку, 6. марта 1982. року отримани перши културно-забавни вечар, бал. На балу учаськовало коло 200 госцох. Зоз того балу виросло жаданє же би ше основало Дружтво у городу Осиєку. То ше и збуло у октобре 1983. року, а за председателя выбраны Звонко Костелник Адамчов. Перша активносць Дружтва бул барз уdatни літературни вечар на хторим учаськовали поетеси и поетове зоз веций наших местох и читали свой твори.

На представяню кнїжки у Петровцох Владо Костелник, mr Теодор Фрицки и Юлияна Фурминц

На тим вечару було коло 30 слухачох.

На схадзки Председательства Союзу 27. марта 1982. року за нового председателя выбраны Желько Мудри.

У Петровцох, 22. мая 1983. року, отримана 5. порядна Скупштина Союзу. За председателя выбраны Желько Югас.

Цеком 1983. року збули ше пременки професийных кадрох у Союзу и „Новей думки“. Потедишні секретар Союзу Гавриїл Такач преходзи на работу професийного

новинара „Новей думки“, а по розписаним конкурсу на його место прията Юлияна Фурминц.

Року 1984. Союз чиши осем места у хторих ше пестуе наша культура: КМД „Яким Гарди“ Петровци, КМД „Яким Говля“ Микловшевци, КМД „Осиф Костелник“ Вуковар, Руска секция у Райовим Селу, КМД Русинох и Українцох Осиєк, КПД зоз Загребу, „Ліпа“ Липовляни и Українска секция Славонски Брод зоз хторей уж идуцого року виросло и основане КУД „Іван Сенюк Вуйко“.

Висланство Союзу 10. януара 1985. року на свой глядане нащивело Конзулат СССР у Загребу. Основна причина нащиви була у оживівівованю вељіх гляданьох за запровадзоване культурных вязох Союзу зоз по-другом матичнай нації – України.

Предсітатель Собору РГ Иво Латін 25. януара 1985. року приял делегацию Союзу у Загребе. Бешедовало ше о найважнейших успіхах у дзепоездных обласцох здруженьох національних меншин.

Цикаве повесць же єдна од членіцох Союзу, а то загребске Дружтво, достало поволанку и наступело на шветочним промотивним концертту на чесць шветового спортскаго змаганя „Універзіяди 87“. Вони наступели у велькай сали Горватскаго народнаго театру, 4. януара 1987. року дзе одшпивали три шпіванкі. На наступу окреме им подзековал председатель Организацийного одбору Йосип Врховец.

Рок 1988. цали бул и знаку означования 20-рочні-

Участніки семінару за младеж у Ердуту 1984. року

ци Союзу

У тим року делегация Союзу од 16. по 26. септембер була у Києве, Львове и Ужгородзе, а у складі делегації були мр Теодор Фрицки, предсідатель Союзу, Василь Сикорски, член його предсідательства и Юліяна Фурминц, секретарка. Так ше конечно зисцело вельо роки предкладане и обчековане сотрудніцтво у просвіти и култури Союзу зоз асоціаціями просвіти и култури України.

У просторійох Дружтва за културни вязи з Українцами поза України „Україна“, з його предсідателем Володимиром Я. Бровченком, окончени поради о сотрудніцтве у просвіти и култури Союзу з тим Дружтвом у Києве. Прилапени и одобрені шицки 20 точки сотрудніцтва у програми хтору приготовел и предложел Союз. Цикави розгварки предлужени и у Дружтве писательох у Львове. Подобне було и у Ужгородзе, дзе союзова делегация нащивела околіско и карпатски часци Закарпатя, часц нашей прадідовщини Горніці. Okреме цикава була нащива Радио-телевизийному центру Ужгород. У тим ше краю, прешвчели ше делегати, ище віше бешедує „по нашим“, подобно бешеди хтору ми ту бешедуєме. Була знята и єдногодзинова ТВ емісія о Союзу и нащиви його делегації України.

За свою роботу Союз достава 1988. року припознане зоз Собору СРГ. Секретар Одбору за медзинаціональны одношена Собору РГ Божко Вукобратович под час розгварки зоз представитељами Союзу медзи іншим гварел: „Посцигли сце барз вельо у очуваню култури власного народу и тото ѿ сце зробели не може ше ні зоз чим заплатиц бо сце: зачували свой язик, зачували

народне творительство у своїм жридле, розвиваце образоване на мацеринским языку, залапоєце віше вецей дзецах у наставним процесу, ширице информоване на мацеринским языку, збогацуєце видавательну діяльносц. То шицко вельо вецей як ѿ постарчели союзи других народносцю у Горватской“. Водзело ше и розгварку о актуальных питаньох общого и материальнаго стану и положеня Союзу.

За двацец роки истованя Союзу виучуе ше мацерински язик у шейсцюх местох, видаваю ше учебнікі, робя совитнікі за руски и українски язик и культуру. Иссную дзвеце културно-мистецкі дружтва. Цали час иснусе республична манифестація „Петровски дзвон“. Видава ше часопис „Нова думка“, емітую ше радио-емісії на трох станіцюх, видаваю ше кніжки, отримую ше наукоўо совитованя, у Петровцах исную Етнографска збирка и Подобова колония, а у Вуковаре централна біблиотека.

Дзекуюци Союзу Руины и Українцы постали ровни зоз шицкими народносцами тедишней держави, а то и бул Союзов ціль.

Значни результаты за значени и у 1989. року

О лем даскельо мешаці после подписанава доўгварки о сотрудніцтве у просвіти и култури медзи Союзам и Дружтвом за вязи з Українцами споза України „Україна“ у Києве, у Горватской дзе го прывитали члены Предсідательства Союзу. Госц виражел задовольство же ше находзи у организації хтора перша запровадзела вязи з „Україну“. Идуцих дньох Бровченко ше стретнул зоз членами забребскаго Дружтва и помоцніком міністра за просвіту и культуру РГ Мирославом Кышом.

Внедзелю, 19. фебруа-

ра 1989. року почала на ТВ Загреб телевизийна емісія под назву „Хроніка Русинох и Українцах Горватской“. Була то историйна хвилька и початок порядней ТВ емісії. Водітеле були Оксана Тимко на руским и Василь Сикорски на українским языку. Редактор емісії бул Драго Антониацо, а члены редакції Владо Костелник, Гавриїл Такач, Михайло Ляхович, Василь Сикорски и Мирослав Кыш. Емісія була емітована кождай трецей недзелі на 9 годзін рано.

На сходзки у Союзу, 10. юния 1989. року, за нового предсідателя выбрані Желько Югас, понеже мр Теодорови Фрицкому вишол и други мандат од по два роки и вецей не жадал буц вибрація.

У августу 1989. року петровски школяре одходза на дзечинске табороване до України, а предводзел их наставнік Симеон Музичка. Табороване ше одбуло у Мадзинародним пионирским таборе у Бруховичах при Львове.

На студийох и усвіршованю у України на длугши або кратши час одходза пецеро нашо студенти.

У 1990. року Союз крача з моцніма крочаями напредок

На Союзову поволанку предсідатель дружтва „Україна“ Володимир Бровченко у септембрzu нащивюе Горватску. Першого дня пребуваня нащивюе Вуковар и Союз, дзе го прывитали члены Предсідательства Союзу. Госц виражел задовольство же ше находзи у организації хтора перша запровадзела вязи з „Україну“. Идуцих дньох Бровченко ше стретнул зоз членами забребскаго Дружтва и помоцніком міністра за просвіту и культуру РГ Мирославом Кышом.

Союз бул соорганизатор сходу народносцю штредньоевропскаго здружения „Алпе-Адрия“. Од 19. по 21. октябр 1990. року Собор Рэспублікі Горватской организовал XV стренуце народносцю сущедних жемох (Італії, Мадярскай, Австрії и Швайцарскай) у рамікох Работней заедніці „Алпе-Адрия“. Домашні були Општинска скupштина Осиеку зоз Союзом Мадярох, а соорганизаторе були Општинска скупштина Вуковар зоз Союзом и ВУПІК-ом Вуковар. Сход ше отримал на тему „Жыць ведно“, а за Союз тему презентавала проф. Еугения Баричова, занята у Заводу за язікі у Загребе, іншак родом зоз Вінковцах. Госци-учашнікі совитованя нащивели Етнографску збирку у Петровцах и археологійни викапованя на Вучедолу.

У Загребе 6. новембра 1990. року др Жарко Домян, предсідатель Собору РГ, принял делегацию національных меншинох. У меню Союзу присутствовали подпредсідатель Василь Сикорски и секретарка Юліяна Фурминц. Вони двойо як и члены Предсідательства мр Еугения Барич и Владо Костелник присутствовали и на „Округлым столе“ о стану правох національных меншинох отриманым 24. октября у Загребе.

У остатнім чишле того 1990. року у „Новей думки“ разпісані нови два конкурсы за студії у України.

Медзи іншими подіямі спомнімем лем ище ёдну, а то же у новембрzu у Петровцах и Вуковаре госцювал кіевски ансамбл „Славутич“ з Києва. За госцюване ше постарал и Звонко Костелник, хореограф, теди на студийох хореографії у Києве, як студент дружтва „Україна“.

**Лю. Гаргай
(предлужуе ше)**

40. РОКИ КУД-А РУСНАЦОХ ОСИЄК

(2. ЧАСЦ)

ПРЕДСИДАТЕЛЬСТВО ПРЕВЖАЛ ВЛАДИМИР ЕДЕЛИНСКИ

О рок (1984.), председательство превжал Владимир Еделински, хтори форсирал фолклор, шпиване и гране, бо обачел же то три найпопуларнейши сегменты очуваня културного скарбу при ширшайшій популяції, а источашнє и основа каждой културной діяльносци при такей файти здрженьюх. До Дружтва ше уключовало и значне число младих хтори ані не були Руснаци, але ту нашли цюшка за себе; добру атмосферу и своїх парнякох. У тим чаше их было 14 у фольклорнай секції. Попри културнай часци, Еделински потенцирал и спортыску, односно столни тенис, як алтернативу гейтим хтори не були талантованни за танцовани и шпиване, а заш лем жадали приходзиц до Дружтва.

Еделински, хтори жридло наших информацийох, бо бул медзи снователями, виприповедал нам же вон у тедишині час бивал у Тврді, а ту ше круцело и едно дзивче хторе ше през його бешеду зацикавело за руске дружтво. Пришла танцоцац, а понеже ше ей попачело, приведла и свой пайташки. Най надпомнеме же шедзиско Дружтва у тот час тих було у Тврді.

Початкове бавене столного тенису преросло до змаганьюх, а потым до Мемориалу „Владимир Тимко“

Була то атрактивна локация, дораз коло познатого осецкого дружтва Пайо Коларич, та ше о новым Дружтве швидко розширел глас.

Шпиване водзел Мирослав Шимович, а фольклор Дубравка Ращлянин. Мирослав Шимович о кратки час одступел з места водителя шпивацкай секції, та ю пре-бера Мария Хранилович.

БАРЗ ПОЗНАТИ И НАЩИВЕНИ БАЛИ

Каждого року ше, першай суботы у марцу, отримовали бали. Було то теды у барз познатым ресторану *Bijela lada*, ми би поведли – Била ладя, а знало буц по 200 людзох. Владимир Еделински традицыйно водзел томболу и танец шерца, та мал препатрунок кельо ест людзох.

Била ладя була полна, а грали векшином гудаци зоз Керестура, медзи хторима були тераз уж покойни Михал Мікита и Юлиян Рамач Чамо, а од терашніх, хторых векшина позна, кельо ше наш собешеднік здогадуе, бул Михал Бодянец.

У формованю и отримованю дружтва барз вельо помогли члени КУД-а „Осиф Костелник“ з Вуковару и

Ушорйоване просторийох у Тврді 1999. року. З ліва на право:
Звонко Дітко, Владимир Еделински, Владимир Тимко и
Сілвестер Пап

Союз Русинох и Українцох Рэспублики Горватскай, до хторого ше Дружтво учленело, а дзе уж пред тим були дружтва з Міклошевцох, Петровцох и Вуковару.

Секретар у Союзу у тедишині час бул Гаврил Такач. Вон часто приходзел аж и шпивац до осецкого хору.

РОКИ НАПРЕДОВАНИЯ ДРУЖТВА

Ушлідзели роки обачлівого напредованя у роботы Дружтва. Попри хорскай и танечнай секцій, основана и литературна, хтору ёден час водзел Бранко Костелник, а на тоты сходи приходзела шумна громадка младых писательох, медзи хторима була Агнетка Костелник Балатинац, хтора штредком 80-ых рокох водзела литературно-рецитаторску секцию при Союзу Русинох и Українцох РГ. У „Союзовей“ секції медзи іншими були Михайло и Нада Ляхович, Двордіца Павлович, Владимир Тимко, Владимир Гириовати, Любомир Буйла, Гелена Мудри, Весна Папуга, Блаженка Дудаш, Любница Гаргай, Даниела Сокол и други.

Були то часи кед млади мали нагоду объяц и висловиц свой творы пред пуб-

лику хтора потримовала творчосц и розвой младых поетох, а дзечніс приходзела и на літературні вечари. Дзепоедни познайшіе престали зоз писаньем, а дзепоедни з наших просторох, як Любница Гаргай и Агнетка Костелник Балатинац, пишу и нешка.

ВОДІТЕЛІС СЕКЦІЙОХ

Як и у каждой организаціі хтора у своім составе ма рижни файти пестованя културного скарбу, так то и у здрженьюх, односно культурно-уметніцкіх дружтвах. КПД Руснацох и Українцох Осиек формовал свой секції спрам зацикавеносци членства за одредзену секцию. Понеже Осиек и студэнтски город хтори прицаговал веліх наших младых на студиране, а кед жадали, мали можлівосц приключиц ше гу Дружтву и найц часточку свойого краю медзи осецкими Руснацами.

Числені активисти прешли през 40 роки Дружтва, а водітеліс секцийох, як нам гутори наш собешеднік Владимир Еделински, були векшином нашо еминентни музични фаховиц либо напредни активисти хтори зоз дзеку и знаньем одскаковали од просеку. По здогадованию

Наступ КПД Русинох и Українцох Осиєк у Липовлянох 1994. року

Еделинского, танечну секцию водзела Дубравка Ращлянин, а у чаше кед предсидентелька КУД-а Руснацох Осиек була Агнетка Балатинац, танци поставял хореограф Звонко Костелник, а корепетитор бул, нешкя уж покойни, Звонко

Еделински.

Хор по здогадованю нашого собеседніка водзели: Мирослав Шимович, Мария Блотней, Роман Матус, Ана Бучко и Огнен Здравкович.

Госцоване КПД Русинох и Українцох Осиєк у Винковцох 1998. року

Попри хорскей, формована и тамбурова, односно музична секция хтору ёден час тих водзели водитеle хорскей секций, а познейше ше приключел познати музични педагог Рудольф Ерготич, хтори окрем самого ру-
ководзеня з оркестром, на себе превжал и школоване младых тамбурашох у КУД Русанцох Осиек, алे то уж було у повойнових роках.

Предлужы ше...

Агнетка Балатинац

КУД РУСНАЦОХ ОСИЕК МА НОВОГО ПРЕДСИДАТЕЛЯ

На першай сходзки у новым зволаню по Вибранковей скупштини отрыманей 25. апраля у просторийох Дружтва, Франкопанска 53 у Осиеку, Предсида-

тельство КУД-а Руснацох Осиек у составе: Дубравка Ращлянин, Мирко Рибич, Огнен Здравкович, Мирослав Дітко и Зденко Сивч, по Статуту Дружтва, з хторого мож

Стари предсидентель Огнен Здравкович винчуе новому. Перши з ліва на право Мирко Рибич, нови предсидентель КУД-а Руснацох Осиек

Предсидентельство КУД-а Руснацох Осиек, з ліва на право: Дубравка Ращлянин, Мирко Рибич, Огнен Здравкович, Мирослав Дітко и Зденко Сивч

вичитац же ше предсидентель выбира на першай сходзки Предсидентельства спомедзи членох хторих Скупштина выбрала до Предсидентельства,

за нового предсидателя Културно-уметніцкого дружтва выбрало Мирка Рибича.

А. Балатинац

IZLOŽBA SLIKA SIEGERTA KODERA

Velečasni Pavlo Mađarević, župnik iz Štitara koji je preveo nekoliko stotina knjiga s njemačkog na hrvatski jezik, u petak 26.05.2023. bio je gost u grkokatoličkoj župi Krista Kralja. Održao je prezentaciju o svećeniku umjetniku Siegertu Koderu te su vjernici mogli pogledati izložbu slika. Prije same prezentacije i izložbe u crkvi izmoljen je akatist Presvetoj Bogorodici u sklopu svibanjskih pobožnosti. Velečasni Pavlo Mađarević upoznao nas je s velikim umjetnikom kroz prezentaciju u kojoj je, osim o njegovim djelima, govorio i o

životu umjetnika koji je bio slikar velikih biblijskih tema kao što su Bog, čovjek, Krist, Crkva. Otac Koder rođen je

1925. godine u Wasseralfingenu u jugozapadnoj Njemačkoj. Školovao se na Državnoj akademiji likovnih umjetnosti u

Stuttgарту za slikara. Radio je i kao profesor umjetnosti te je sve više osjećao privlačnost prema kršćanskoj službi. Odlučio je studirati teologiju u Tübingenu od 1965. – 1970. godine, a godinu dana kasnije zaređio se za svećenika. Bio je na svećeničkoj službi te je nastavio stvarati i umjetnost koju je povezivao sa svojim svećeničkim pozivom. Umro je 2015. godine u Ellwangenu (Njemačka), a njegove slike mogu se pronaći diljem Njemačke i Europe.

Marija Zakaljuk

SREDIŠNJI SUSRET GRKOKATOLIKA U VUKOVARU

Centralni susret grkokatolika Slavonije i Srijema te izbjeglica iz Ukrajine održan je u subotu 24. lipnja 2023. godine u Vukovaru. Domaćin je bila župa Krista Kralja u Vukovaru, a organizator župnik rajevo-selski i vukovarski Oleg Zakaljuk. Program je započeo u 10:00 sati na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata gdje su položeni vijenci za stradale u Domovinskom ratu. Vijenac je položio križevački biskup Milan Stipić u ime Križevačke biskupije, zatim dogradonačelnik grada Vukovara Filip Sušac u ime Grada Vukovara, predstavnik Vuko-

Zvonimir Barna, Natalija Barna i Mirko Dorokazi

varsко-srijemske županije Krunoslav Srpk, viši savjetnik za međunarodnu suradnju i EU poslove, u ime Vijeća rusinske nacionalne manjine Mirko Doroghazi, potpredsjednik Saveza Rusina Republike Hrvatske. Na Memorijalnom groblju pahnidu za sve pokojne i preminule koji su dali svoj život za Hrvatsku kao i za sve stradale u Ukrajini predvodio je križevački biskup Milan Stipić. Poslao je i poruku grkokatolici: "Ustrajni i hrabri, na-vješćujte živoga Isusa Krista, vjerujte. Budite ponosni što ste dio jedne male, ali vrijedne biskupije u Hrvatskoj." Arhije-

Misu je predvodio valdika križevački Milan Stipić

Kristina Bilić, viši savjetnik za međunarodnu suradnju i EU poslove Krunoslav Srpk te voditelj Službe civilne zaštite Vukovar Stjepan Draganić. Nakon liturgije uslijedio je ručak i druženje, a program se nastavio te su vjernici obišli Memorijalni centar Domovinskog rata i Ratni muzej u Vukovaru gdje su ih vodili brigadir Petar Ćavar i pukovnik Marin Ivanović, zatim Vukovarski vodotoranj i centar Grada Vukovara te su se uputili svojim kućama.

Marija Zakaljuk

РОБОТНА АКЦІЯ ЦЕРКОВНОГО ОДБОРУ ПЕТРОВСКЕЙ ПАРОХІЇ

Церковни одбор грекокатоліцькай парохії Покрову пресв. Богородици у Петровцах віше глашел як єден од активнейших церковних одборах у нашій церковній стварносці. Порядні схадзки на мешачнім уровню, записнікі, активна учасць у кождодньовим креированю жытва парохії ведно з парохом не лем одгук прешлосці з даякіх златных часох, але і терашня реалносць петровскай грекокатоліцкай духовнай единікі.

Работна акция Церковного одбору

Попри схадзкох, проектох и порядніх, членам получених активносцях, віше ёст и работни акій. Так всоботу, 17. юния, вітвorenа работна акция хлопскіх членох Церковнаго одбору на отrimовану засадзеніх яворовых дрэвкох опрез церкви. Општина Богдановцы подарovalа подпорні колікі за дрэвка, а одборцы тоти 48 колікі забили до жемі, фіксірали дрэвка и защиціли долню часць кожного дрэвка же бі не страдали под час кошэння. Бенефіт тей работней акії бул ширших розмирох, зоз нім допринешене ушорыованню центру Петровцах.

Колікі за заштуту дрэвкох

ПАЛОМНІЦТВО ДО ВОДИЦІ НА 170. ЗАВІТНИ ДЗЕНЬ

Паломнікі зоз Петровцах

З нагоды 170. Завітнаго дня и 200. рочніці од остатніх Марійовых указаньох у Водиці, грекокатолікі наших сримских парохійох и того року на Треци дзень Русадльох/швета Сочествия Св. Духа у красним числу ишли на паломніцтво до Марійового святыліща при Рускім Керестуре. Того року треци дзень швета, 30. мая, у Горватской бул источасно и Дзень державносці, та ше так пре неработні дзень вітвoreла можлівосць организовано, на автобусе, пойсці до Водиці.

Понеже тих днёх грекокатолікіі владикове Стреднай Европы (Австрыя, Словакія, Ческа, Мадярска, Горватска, Сербія и Румунія и Україна – Закарпате) мали барз важне стретнүце у Бечу, тогорочні казательнік на Велькай Службы Божей у Водиці бул петровски парох мр сц. Владимир Седлак. Зоз розважованьем св. образа Сочествия Св. Духа и Марійову присутносць на нім, о. Владимир наказовал о Марійовей улогі у Церкви. „На швето Русадля Богородица була у самім штредку поз беранеи Церкви. Вона нам и нешка поруче як Мац веліх же Церква там дзе апостоли, там дзе ше дзелі благодат Св. Духа праз Святы Тайни (sakramenty)“. То у прешлосці припознавали Св. Оци Церкви, а то припознал и остатні Вселенски собор, Други ватикански, на котрим о Богородици прафе розважоване у конституції о Церкви, а не з окремім трактатом“, гуторел о. Седлак. Зоз власним свідоцтвом о Марійовим поніманію и значеню на драги духовнаго поволаня казательнік докончел свою казань. Паломнікі у Водиці мали можлівосць за св. споведз як и достац подполні одпуст. По Служби Божей бул обход и Марійов молебен при пещеры.

Служба Божа у Водиці

У попладнівых годзінох у керестурским Каритасу за шицкіх паломнікох порихтана окрипа. Потым ше націвело катедрални храм св. Ніколая, а вец ше помодлео у крипти при гробах крижевских владикох котры там поховані. Манастир шесторох Служебніцох бул предстата паломніцка штация, а на концу петровски парох почасцел паломніцкую группу зоз сладолядом.

Окрем паломнікох зоз Горватской, у Водиці були и члени паломнікі зоз грекокатоліцкіх парохійох у Бачекай и Сріму, а бул и єден автобус римокатолікох зоз Старого Жедніку.
о. Владимир Седлак

ЦЕРКВА И СУЧАСНОСЦ - ДРУГА ЧАСЦ

У прешлім чишиле, у уводній статї, роздумовали зме о общих категорійах и пробовали зме артикулоца слова: сучасне (актуалне), фосилизоване (анахронійне), традиціональне и либеральніе през призму континуитету и дісконтинуитету гу прешлосци.

Пробовали зме ше порушаць далей, од часто стереотипного думаня же сучасне опонує традиціональному, цо би окреме у церковним поніманю не требало буць так чувствоване. Тим вецей бо Церква нігда у історії на сучасноць не патрела у подполніносци незаинтересовано. Правда, не одповедла вона ані віше адекватно. Сучасносцю дакеди швидше гажела, подобне як кеди и ми сами пра-вочасно не поробиме одред-зену роботу, а вець у швид-косци надокнадзуєме нашо заостатки. Треба у тим по-глядзе буць щири, було и того. Конечно, и история человечества у своїм розвойним цеку мала таки дружтвено-соціяльні фази, а члени Церкви, то людзе свогого часу котри ше намагали у тим контексту жиць и шведочиць християнски вредносци. Одред-зена епоха віше муши прејсць же би ше ю могло об'єктивно и критицки обробиць и ева-луоваць (оценіць).

Сам Христос своїм шлідніком вецайраз нагадал же слова: „нашо оцове гварели“, або у „Закону (Божім) написане“, кед не буду жити и виполнені през автентичне вітворене тих цо ше на них поволую, праве вони меч котри нас будзе судзиць. Свидомосць за того у Церкви віше існовала. Вона у Церкви дакеди була формулювана през уста церковних оцох и учи-

тельох – владикох и папох у церковных ученьох, трактах, казаньох, а дакеди през уста духовных людзох мірянох, монахох, священікох, баржей як опомнуце гевтим першим же Церква у своїм єству траци крохай зоз часом и застряноє. Даєдни члени Церкви пре таки слова заплацели и зоз своїм животом, але Христово опомнуце о дошліносци вітворювання словох на яки ше поволуєме нігда не престала.

Свидоми же найволовімे конкретни приклади, а лапаме ше часто за баналні ствари. На тему Церква и сучасносць могли близме у тим чишиле гледаць одвит на питане: чом ище віше у наших Церковних одборах так ридко заступени жени або младши людзе? Чом то ище віше часто лем якишик сениорски хлопски клуб? Чого ше, можебуць, бойме?

Стереотипни одвит на таке питане: „Ми тримаме до традицій, паноцець“ на першу одгукую барз моцно. Але на таки одвит часто питам: „Ваша дзвівка гоні авто? Виходзи з пайташками и пайташами до варошу? Школуєш на факултету и рихта за кариєру? Ша то не у традиції наших старих! И дораз додавам: „Складам ше же не можеме жиць 18. и 19. столітіе, але вець у шицких напрямох!“ Та так и з даєдними стварами котри часць практичного кождодньового церковного живота, бо и парохия живи организем, а Церковни одбор ведно з парохом ей мозог и кревоцек.

Дораз повеме и то же и у нас и у швеце, як при грекокатолікох (тих и при Руснацох у других державох), так и при римокатолікох, пра-

вославних и протестантских деномінаційох у Церковних одборах уж длягши роки присутни и женски члени. Питане женских членох у Церковним одбору то не ствар традиціональнаго або либеральнаго попатрунку, але сущне питане цо то Церковни одбор у розвойных структурах духовных єдинкох и іх улогох у прешлосци и тे-рашніосци у поровнаню з дружтвеним розвойом чловеческого дружтва.

У сдней хвильки, кед у шиких сферах дружтва за-жили представніцкі структуры (парламенты, соборы, скupщины, одборы) вони своё место нашли и у Церкви. И подобне як ше и там право на заступеносць одред-зених класных структурах меняло, применьовало ше исте и на Церковни структури, та и на Церковни одбор як заступніцке цело шицких вирних у сдней парохії.

Так як дакеди и у школи існовали оддвоено хлопски и женски класи, так и у церкви людзе предписано ставали на оддвоеных бокох и уходзели на розличини дзвери за хлопи и за жени.

Надалей, у Горватской жени право гласа до-стали 28. януара 1881. року, але уж 1895. тото право им утаргнуте, же би ознова було обновене аж 11. августа 1945. року. Перши жени до парламенту на тих просторох вошли 1946. року и то у розмире 6 жени на 170 хлопох. Ище требало же би прешли велі роки же би ше жени нашло у општинских одборах, у мес-них одборах, у одборах культурно-просвітніх дружтвах, та так розумліве же ше ані у Церковних одборах зоз таким не понагляло. У дружтве у

котрим место жени не було за истим столом зоз хлопами то похопліве, але ми уж длягши час жиєме єдну стварносць у котрой хлопи и жени ведно робя, ведно ше школую, ведно путую, ведно наступаю, ведно су у представніцких целох державных інституційох, здруженіох, колективох, политики и інших формах дружтвеного живота, ведно сотрудзую.

По тим питаню видзи ше же незаступеносць женіхов у Церковних одборах указує до чого ше нам трансформовали дзепоєдні Церковни одбори – оазах у котрих ше, часто з паленочку у рукох, стука за прешліма златніма часами. Зоз подобніма словами ёден наш руски грекокатоліцкі священік бешедовал о тим цо нашол кед пришол на свою парохию у восточній Словацкій.

Церковни одбор то глас вирних пред парохом и глас пароха медзи вирними. То кревоцек котри муши буць здрави же би достаточно приношел оксиген до мозгу, але и гу другим часцом истого цела. Прето рижнородносць, не лем генераційска, але и полна у тим церковним контексту важна же близме пра-вилно могли зрозуміць обставини часох у котрих ше як Церква „ту и тераз“ вітворюєме. Праве сучасносць у духу традицій и поніманя значеня Церковного одбору спрам предписаних Статутох и моцней улоги котру вон мал у прешлосци, а требало би же би ю мал и нешкя у живоце парохияльней заедніци, од нас вимага крохай на-предок.

о. Владимир Седлак

ПИЯТКОВА ПРОГРАМА ЮВІЛЕЙНОГО 50. ПЕТРОВСКОГО ДЗВОНА

Отверане вистави Дубравка Рашлянин и Еуген Сопка

Представяне книжкох - Томислав Мишир, Любица Гаргай, Вера Павлович и Владимир Провчи

У организації Союзу Русинох Республіки Горватській Вуковар и КУД „Яким Гарді“ Петровци, 9. и 10. юния отримана ювілена 50. манифестація культури Ру-

50. Петровского дзвона отримана пияток, 9. юния, а почала зоз отвераньом вистави древорезу Еугена Сопки под назву „Мистецтво древорезу“. Еуген Сопка народ-

равка Рашлянин, о своїх слижкох древорезу бешедовал сам автор, а присутні вец могли опатриць виставу.

После вистави прешло ше нука до Дому култури дзе отримане представяне книжкох и литературно-музични вечар. Представени шейсць книжки: „Дакус думки, дакус слова“ Йозафата Колбаса, „Дакеди було“ Желька Гаргая, „Немі илузії“ Владимира Провчия, „Збуваня и здогадованя“ Томислава Мишира, „На гайзибану до вселени“ Любицы Гаргай и „Думки з Дунаю“ групи авторох, а представела их главна и одвичательна редакторка шицких Союзових виданьох Вера Павлович. Виривки зоз книж-

Наступ КД Русинох Цвелфериі зоз Райового Села

синох Республіки Горватській „Петровски дзвон 2023“, а под покровительством Совинту за национални меншини Республіки Горватській, зоз финансийну потримовку Вуковарско-сримской жупаниї и Општини Богдановци. Тогорочни Петровски дзвон отримани з нагоди 55. рочніци Союзу Русинох РГ, 45. рочніци Етнографскай збирки Русинох РГ, 40. рочніци КУД-а Руснацох Осиек и 30. рочніци КД Русинох Винковци.

Програма першого дня

зени 1959. року у Петровцох. Ту закончел и основну школу, а потым интерни курс за боровского роботніка, дзе бул и заняти. Древорези почина вираਬяц зоз гобию 1996. року, а то тирва и по нешкайши дні. Потераз направел коло 30 слики хтори подзелени до вецей групох, як цо амблеми, римски пенеж, та валалски, лесово и церковни мотивы. Мал вецей самостойни вистави у Петровцох и Микловшевцох. Виставу отворела председателька Союзу Дуб-

кох читали сами авторе.

На представяне книжкох такой ше надовязал литературно-музични вечар хтори бул подзелени на два часци. У першой часци участвовали руски писателе Республики Горватской хтори читали свой твори. Того року наступели Томислав Мишир, Владимир Провчи, Звонимир Барна, Томислав Кетелеш, Соня Папуга, Агнетка Костелник Балатинац и Любица Гаргай. Стихи поетох були преткани зоз шпиванками хлопскай шпивацкай групи КУД „Яким Гарді“ и тамбуровим оркестром КД Русинох Цвелфериі зоз Райового Села. Петровчане под руководством Томислава Дудаша зоз свайго репертоару виведли: „Як ши ми гварела“, „Били оргони“, „А ти мила цо думала“, „Америцки мен“, „Уж станула швекра“ и „Уж нє будзем вечарами“. Госци зоз Райового Села одшывали: „Дай нам Боже добри час“, „Вежні зайду и я зайду“ и „Штири коні врані“ под руководством Даниела Грубені.

У другей часци вечара наступели госци зоз Словакской, фолклорни ансамбл „Видуманец“ зоз места Кужмице, хторе ше находзи 40 км од Кошицох. На комични способ

Петровска хлопска шпивацка група

Поетеси и поетове читали свойо стихи - Томислав Кетелеш, Звонимир Барна, Соня Папуѓа, Любица Гаргай, Агнетка Костелник Балатинац, Владимир Провчи и Томислав Мишир

Фолклорни ансамбл «Видуманец» - Кужмице Словачка

виведли свадзбени обычай одходу приданцох до непознатаго краю, а веc одшпивали векшэ число шпиванкох зоз

свойого обсяжнаго репертоару. За тогу нагоду научели шпивац шпиванку „Били оргони“, хтору зоз німа шпивала

одушевена петровска публіка.

Вечера за учашнікох и госьцох була у Дружтвеним

доме „Соколана“, дзе ше предлужело зоз приёмним друженъем.

Лю. Гаргай

ЦЕНТРАЛНА МАНИФЕСТАЦИЯ РУСНАЦОХ РЕПУБЛИКИ ГОРВАТСКЕЙ ОТРИМАНИ „50. ПЕТРОВСКИ ДЗВОН“

Покладане венцо на петровскім грекокатоліцкім теметове при памятніку жертвам у Отечественай войне

„Петровски дзвон“, центральная манифестация Руснацох Республики Горватской, отрымані 9. и 10. юния у амфитеатру у Петровцах, а дожил свойо 50. ювилейне отримоване. Шыцкое богатство и краса руских обычайох, культурного скарбу, фольклору, народней творчосци Руснацох и шыцко зоз чим ше Руснацы

уж столітіями гордо пиша, уткане до традицыйней културы - з а в н е й манифестаций Руснацох хтора отрымана з нагоды 55. рочніцы Союзу Русинох РГ, 45. рочніцы Етнографскай збирки Русинох РГ, 40. рочніцы КУД-а Руснацох Осиек и 30. рочніцы КД-а Русинох Винковци, а под покровительством

Совіту за національні меншини РГ и сопокровительством Вуковарско-сримскай жупанії и Општини Богдановци, а организаторе були Союз Русинох РГ и КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцах.

Смотра музичнай и культурнай творчосци Руснацох Республики Горватской почала 10. юния на грекокатоліцкім теметове зоз покладаньем венцох на памятнік шыцким погинутым и страдалим у Отечественай войне, а веc ше преселела до амфитеатру хтору ше находзи у прекрасным природным амбіенту за Домом культуры.

После интерпретования гимни Республики Горватской и шветочнай писні Руснацох, и привитных словах председательки Союзу Русинох Республики Горватской, Дубравки Рашиянин, соборски заступнік Велько Кайтази отворел 50. ювилейни Петров-

ски дзвон и привітал шыцких учашнікох и госьцох, та пожадал велько успіху у дальнейшій роботі.

Програма Петровскаго дзвона предлужела ше зоз гімну манифестації, писню под назве Петровски дзвон, хтору написал Петровчань Сільво Ерделі, а хтору уж роками шпива Михайло Голік, а провадзела го Хлопска шпивашца група петровскаго дружтва.

Програму предлужели и шыцких нащывітельях привітали члени фольклорнай секції КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцах, зоз танцом „Вітайце у нас преміли госьци“.

Же би одгук тогорочнаго Петровскаго дзвона бул іще красши намагали ше нашо наймладши, Кароліна Седлак одшпивала писню „Панонска ровнійно“, а на гармонікі ю провадзел Мартін Седлак.

После наймладших чле-

Соборски заступнік Велько Кайтази

Привітне слово петровського пароха Владимира Седлака

Соліст Михайло Голик у провадзеню петровських гудацох

нох домашнього дружтва програму предложило Дружтво Руснацох у Республіки Горватській „Руснак“ зоз рускима народними писнями „Ша я Руснак, ти Рускиня“, „Плела дзвівка, плела лен“, „Вежні зайду“. Шпивачох приріхтала Наталія Гнатко, а на гармоники их провадзел Іван Лікар.

Програма ше предложела зоз членами Културно-уметницького дружтва Руснацох зоз Осиеку, хтори ше представели зоз писнями „Америцки мен“ и „Фуяра, фуяра“.

У предложеню програми наступело Културне дружтво Русинох и Українцох Рушняк Приморско-горанській жупанії зоз Риеки. Зоз рускима писнями „Наврац волки“ и „Бундевара“ представел ше Вла-

димир Провчі.

После шпиванкох пришол шор и за танец „Куцкуруши“ котри одтанцовали танцоше КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох.

Же би Руснаци не були сами постарали ше госци, хлопска шпивацка група зоз КУД „Йосип Ловретич“ з Отоку, хтори ше представели зоз славонскими писнями.

Женска шпивацка група зоз Миклошевцох, зоз тамейшого КУД „Яким Говля“, одшпивала писні „На желеній траві“, „До нас хлапци, до нас“ и „Кед овоци квитли“, а младежска фольклорна група одтанцowała „Руски народни танци“.

Члени хлопской шпивацкой секції КУД-а „Яким Гарди“ представели ше зоз двома

Солісткіню Кароліну Седлак на гармоніки провадзел Мартін Седлак

писнями „Зашал я желене“ и „Зздрави оставайце“

Хор мадярского КУД „Ади Ендре“ зоз Кородю предста- вел ше зоз мадярскими пис- нями.

Програму предложели члени Културного дружтва Русинох зоз Винковцох зоз писнями „Полюбели зме ше“ и „Шугайова матка“, а потым

ше домашня фольклорна сек- ция представела зоз танцом „Кумове“.

Зоз Илоку нам пришло словацке КУД „Людовіт Штур“, котре ше представело зоз мишаним хором и хтори одшпивал венчик словацких писньох.

Окрем писні „Петровски дзвон“, Михайло Голик ше

Танец Куцкуруши КУД Яким Гарди Петровци

Руски народни танци у виводзеню КУД Яким Говля зоз Миклошевцох

Женска шпивацка група КУД Яким Говля Миклошевци

КУД Руснацох Осиек

представел и як вокални солиста петровскаго Дружства зоз писню „Мнє не жаль“, а танечна пара одтанцовала танец „Свадзебни“.

Здружене Немцох и Австряянцох зоз Вуковару „Drei Rosen“ одшпивало венчик немецких писньох у сучасним виводзенiu.

Програма ше предлужела зоз наступом милих госткох, КПД „Дюра Киш“ зоз Шиду. Зоз тей ше нам нагоди представли зоз писнями: „Вежнїй зайду“, „Чия то заградка“ и „Бундевара“.

Пред сам конец вечара барз успишно наступел Ансамбл „Видуманец“ зоз Кужмицох, зоз старого краю у Словаккай.

Програму предлужел мішани хор КУД „Осиф Костелник“ Вуковар зоз писнями „Дай нам Боже добри час“, „А дзе ідзеш Геленка, Геленка“ и „Пада, пада росичка“. Зоз хором руководзіи Звонімір Муса.

Манифестацию закончели домашні, фольклорна група КУД „Яким Гарди“ зоз танцом „Куцкуруши“, а вокални солиста Михайло Голік зоз писню „Ми не забудземе“.

Руководитель вечара бул аниматор культуры при Союзе Русинох РГ, Звонко Костелник, а программу водзела Вера Павлович.

**Звонко Костелник,
проф.**

КУД Іосип Ловретич Оток

КД Рушняк ПГЖ

КУД Русинох Вінковці

КУД Осиф Костелник, Вуковар

КУД Дюра Киш, Шид

КУД Ади Ендре, Кородъ

Здружене Немцох и Австриянцох Вуковар

Дружество Руснак

ЗРУБАНИ МАЯЛОС У ЕТНОГРАФСКЕЙ ЗБИРКИ У ПЕТРОВЦОХ У РАМИКОХ ЮВИЛЕЙНОГО 50. „ПЕТРОВСКОГО ДЗВОНУ“

Пред Етнографску збирку Руснацох у Петровцах, 28. мая з початком на 17 годзин, отримане валяне майского древа – Маялосу. То найинтересантнейши обичай котри ше медзи Руснацами у РГ зачувал лём у Петровцах. Як и каждого року,

организацию того збуваня на себе пребера КУД „Яким Гарди“ Петровци. У програми участвовали оркестер и Хлопска шпивацка група КУД „Яким Гарди“, як и КУД „Осиф Костелник“ зоз Вуковару, а представели ше зоз рускими народними писнями.

Хлопска шпивацка група КУД Яким Гарди Петровци

КУД Осиф Костелник Вуковар

Тогорочне валяне майского древа отримане под покровительством Совету за национални меншини Республики Горватской и Союзу Русинох Республики Горватской, а з нагоди означования 50. манифестації культуры Русинох Республики Горватской „Пет-

ровски дзвон“, 55. рочнї Союзу Русинох РГ, 45. рочнї Етнографской збирки Русинох РГ, 40. рочнї КУД а Руснацох Осиек и 30. рочнї КД-а Русинох Винковци,

Звонко Костелник, проф.

ПЕТРОВСКЕ КУД ЯКИМ ГАРДИ НА 14. МЕДЗИНАРОДНЕЙ СМОТРИ ФОЛКЛОРУ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ У ДАРДИ

На поволанку СКД „Просвіта“ Загреб, пододбор Дарда, з нагоди означования Дня Општини Дарда, 23. юния КУД „Яким Гарди“ Петровци госцювал на 14. Медзинароднай смотри фольклору націоналных меншинох у Дарди, под покровительством Совету за націонални меншини РГ, Министерства культуры Республики Горватской, Осечко-барањской жупаниї и Општини Дарда. Нажаль, Манифестация того року не могла буць отримана на летней бини Спортивско-рекреативного центру „Джола“ пре природни обставини, але у Кино дворани. После привитних словох председателя Пододбору Дарда проф. Мирка Марковича, начальнік Општини Дарда Анто Вукое привітал шицьких присутніх и отворел 14. Медзинародну смотру фольклору націоналних меншинох. Наступили пейц ансамбли зоз Горватской. Okrem KUD „Яким Гарди“ зоз Петровцих участвовали и Ромски ресурсни

Танечніки КУД „Яким Гарди“ на бини у Дарди

центр Дарда, Башняцке КУД „Лілян“ варе традиції барањських Сербох“ зоз Дреновци, Словакце КПД „Людовіт Штур“ Илок и фольклорни ансамбл „Чу-

Звонко Костелник, проф.

СМОТРА ДЗЕЦИНСКОГО ФОЛКЛОРУ У ДАРДИ

Наступ на Дњох Општини Дарда

У рамикох Дня Општини Дарда, 17. юния Ромски ресурсни центр организовал Смотру дзецинского фольклору под покровительством Совету за націонални меншини и Општини Дарда, на котрой участвовала танечна секция КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцих. Okrem Петровчаньох наступили и домашні Ромски ресурсни центр, КУД „Селянска злога“ Барањске Петрово Село, Александар Баич, виолинист зоз Дарди, Здружене „Вельке коло“ з Нового Саду, мадярске КУД „Дарда“ зоз Дарди, башняцке КУД „Лілян“ Дреновци, словакце КУД „Іван Брнік Словак“ зоз Слисавцу и Ческа беседа Доляни.

Звонко Костелник, проф.

ПОДОБОВА КОЛОНИЯ НАЦИОНАЛНИХ МЕНШИНОХ ПРИ МАДЯРОХ У РИЄКИ

Подобова колония националних меншинох Демократскай заєдніці Мадярох Риєки отримана од 17. по 19. юни. Шеснасти раз и маляре КД “Рушняк” участвую на тей колонії. Остатніх роках Колония ше отримує у вили Врховник на Печинох у Риєки, дзе ше тераз находзі и шедзиско їх Дружтва.

Вилу им купела Мадярска, а у ней и мадярски Конзулат, у хторым занята предсідателька їх Дружтва, Зденка Шебалин-Клепац.

Подобова колония збера коло 20 малярох рижних уровньох, од початнікох по успішних и признатих уметнікох. Малюе ше у окремім

салону або вонка под тернацом, як цо то було того року. Остатніх роках теми и техніки за учаснікох Колоній шлебодни. Того року ше найвецей мальовало акварели, акрилы на платну, та пейзажны мотывы. Манифестацию водзела пані Ерика Меданич.

Представнікі нашого Дружтва були Владимир Пропчи и Мирта Блажевич, хтори без огляду на позні роки жытва намальовали красны роботы. Намальовали пейзажы моря, а Пропчи намальовал и мадярски салаш. По красней хвилі направени красны роботы на пиху наших националных меншинох.

Владимир Пропчи

Участніки подобової колонії національних меншинох у Риєки

IZLOŽBA SLIKA U ZAGREBU

Prije dva mjeseca slikar Vladimir Provčić primljen je u Udrugu umjetnika "August Šenoa" u Zagrebu i tada je došlo do ponude da u njihovoj Udrudi, u prostoru Hrvatskih ratnih veteranata, priredi izložbu slika cvjetnih motiva pod nazivom „Cvjetna rapsodija“ te da se predstavi kao pjesnik. Dogovor je realiziran 14. lipnja na 19. obljetnicu Udruge. Izložba je otvorena u 17 sati, a u postavljanju izložbe autoru je svesrdno pomogla predsjednica Udruge Dania Vukelić. Postavka će biti otvorena do 12. rujna, a autor je predložio da postavu polovicom trajanja zamijeni izložbom pejsaža. Do izmjene slika doći će 15 srpnja.

Na početku je predsjednica lijepim riječima ispred šireg auditorija predstavila autora te dala riječ izlagaju. Provčić se predstavio kao slikar i pjesnik

govoreći o svom slikarskom interesu, što je rezultiralo brojnim pitanjima jer se dosta članova Udruge bavi slikarstvom, a i sama predsjednica je i slikarica i pjesnikinja. Tako je predsjednica Udruge u knjizi dojmova napisala: "Ova cvjetna rapsodija našega Vladimira Provčića pravi je odmor za oči. Na njima u svakoj latici duša pjeva i govori svojom bojom. Govori o čovjeku, slikaru vještog poteza i sklada. Zapravo, uživamo u melodiji boja i ljepoti izričaja". Pohvala gđe M. Šlibor glasila je: "...Slikar nam je darovao ruže svog života, raskoš boja i svoga talenta". Tijekom domjenka također su se čule pohvale, veliki broj posjetitelja fotografirao se s autorom ispred slika.

Kao pjesnik, autor je također predstavio svoj rad te pročitao ulomke iz zadnje zbir-

Vladimir Provčić s domaćinima iz Udruge Hrvatskih ratnih veteranata

ke pjesama na rusinskom jeziku. Ukratko je predstavio rusinsku nacionalnu manjinu u RH te govorio o izdavačkoj djelatnosti Rusina. Bio je u rusinskoj narodnoj nošnji i otpjevao je nekoliko rusinskih pjesama te dobio veliki pljesak. Tijekom čitanja poezije imao je glazbenu pratnju na gitari. Donio je više knjiga koje je darovao Udrudi.

Ovom izložbom jedan Rusin popeo se u više slikarske i pjesničke sfere, a značajna je duljina trajanja izložbe na frekventnoj lokaciji u središtu Zagreba. Događaju je nazocijio i predsjednik udruge Hrvatskih ratnih veteranata koji se pohvalno izrazio o viđenom.

Владимир Пропчи

ТИЖНІ КУЛТУРИ ДРУЖТВА РУШНЯК

Тижні култури найважча манифестація Дружтва Рушняк, а того року були пошвецени дзветнацрочному снованю и роботи Дружтва, о чим первого дня у вили „Руске обисце“ у Матульох приповедал Владимир Провчи. През тот час витворени числени манифестації на чесць нашого народу, а Дружтво окреме препознате на плану малярства, за хторе зме достали числени припознаня зоз жеми и иножемства.

Шлідуючих дньох отворени пейц подобово вистави членох Подобовей секції у вецей галерийох. У Опатії, у галерії „Тик так“, од 9. по 20. май викладали рижни авторе. Од 10. по 23. май у „Руским обисцу“ у Матульох тиж викладали рижних авторе, а у галерії „Приморська понештрица“ у Матульох од 10. по 25. май виложени роботи остатніх 5 роках роботи Подобовей колонії хто-рише отримовали у Матульох, а познейше у Риєки на Концерт, у сали Дома Козала од 12. мая по тераз отворена вистава. У просторе „Базо-

КУД „Яким Гарди“ у доме Козала у Риєки

вица“ од 12. мая по 16. юни тиж була отворена вистава.

У просторе „Базовица“ и Доме на Козали викладали зме перши раз и було досць чекко достац место пре доставане службовей дозволи. При Словенцох мame до зволу од новембра 2022. року, а за Козалу од Месней само управи Риєка чекали зме до зволу 2 мешаци, док зме до

зволу од Општини Матулі чекали од Нового року. Час чеканя на одвит бул чекки и длогоки бо зме не знали чи достанеме простор за презентоване нашей роботи. На концу зме на шицких виставах були добре прияти и добре нащивени з великим интересом за малюнки, окреме українских авторох, бо нашо роботи уж познати. Так про-

чалніца единственного управ-ного оддзеленя Општини Ма-тулі, пані Смиляна Веселинович, написала: „Хвали вредна вистава зоз хторей ше чувствує любов гу отечеству и пейзажом. Импресивна малярска техніка...“.

Коруна манифестації була 12. мая кед отримани Концерт національних меншин у Доме на Козали у Риєки з виставу малюнкох и наступом на манифестації „Ярне дружене наційох“ у Кампусу на Трасату у Риєки, дзе ше КУД „Яким Гарди“ зоз Петровцох зоз рускима танцами указало у найкрас-шим шветлу.

Концерт національ-них меншин у Доме Козала позберал пейц національни меншини: КУД „Яким Гарди“ мал 4 наступи зоз руским ре-пертоаром, а наступели ище Бошняцка національна заед-ніца Риєка, хор вибеженцох з України „Червона каліна“, горватски ансамбл „Примор-ски Горват“ и КД Рушняк ПГЖ. Шицки дали найкраще цо мали, а КУД „Яким Гарди“ брилірал. Їх танци предста-

Руски танци на Трасату

Танцы Башнякох зоз Риеки

Хор Башняцкай национальнай меншини зоз Риеки

КД Рушняк ПГЖ

Прочалніца управнага юрдзеня Општнини Матула, Смілянія Веселіновіч

Нащывітеле концерту у Риеки

вяю младосць, радосць и вешле, та дзвягли публикую на ноги. Указали озда найкрасаше цо могли, красне облечиць веце раз преблекли, цо их тиж барз прикрашэло. Башняки наступели зоз босанскими писнями и красними танцами, „Червона каліна“ шпивала штирогласно, а ёдно Дружтво одкало наступ пре хороту. Богату закуску по-рихтали Татяна Крамер и Венціца Провчы.

Потым, 13. мая, КУД „Якім Гарди“ зоз Петровцах и КД „Рушняк“ ПГЖ наступіли у Кампусу на Трасату у Риеки. Петровчане одтанцовали веце рускі танцы, а КД „Рушняк“ ше представел зоз венчиком рускіх писньох.

На концу ше може повесць же и того року отрымана ишче ёдна красна манифестація культуры чийс основане треба предлужыц. Материалныя средства за отримо-

ване Тижня культуры Русинох и Украінцах Примирско-горанскаі жупаніі того року обезпечел лем Савіт за национальныя меншини РГ, других покровітэльцах того року зме не мали. Нашо потерашні со-финансіеры (Примірско-горанска жупанія и Горад Риека) ше не одволали пре недостатак средствах або интересу.

Конечно, тото цо зме видзели и дожили значнейше

од пенежу. Труд Петровчанох бул барз велькі, а наступі велічэны, хторы не погубела анё нэвигодна хвиля – диждж их провадзел на приходзе и одходзе. Под час пребування вёдно зме нацивельі паломніцку цекву „Мац Божа Трасатска“, дзе зме ше модліли за наш рускі народ и нашо успішны наступі.

Владимір Провчы

Ансамбл українских вибеженцох зоз Риеки Червона каліна

Владимір Провчы и Татяна Крамер на виставі у Матульох

ПРЕДСТАВНІК КД РУШНЯК НА ОКРУГЛИМ СТОЛІ У ГОРВАТСКИМ СОБОРЕ

Представнік КД Рушняк, Володимир Провчи, 15. юния одволов ше на поволанку Горватського собору на Округлий стол з нагоди предкладу припознавання Голодомору у України 1932./33. року за акт геноциду процив українського народу. Сход організувала Українська заедніца РГ і Марко Міланович, соборски заступнік.

Округлий стол отримани у сали Івана Мажуринича у Горватським соборе, на якому учасники були численні соборські заступніки, як і аташе за культуру зоз амбасади України у РГ.

Викладач на тему Го-

лодомору були: Іван Звонимир Чичак, предсидент Горватського хелсинкського одбору за людські права, Дюро Видмарович, предсидент Горватсько-українського дружтва, висланік амбасадора України аташе за культуру Руслан Єгоров, Славко Бурда, предсидент УКПД "Кобзар", Андрей Гевка, предсидент Словенського Дружтва Київ – Любляна. Вони бешедовали о Голодоморі 1932./33. року кед Сталін у України сцял парастох преруциць до складу колхозів, що вони не прилали, та уведзена репресія. Дума ше од гладу умарло коло дзешець мільйони людзів. Точне число ше не може знаць бо пописи жительства и людзе цо их пописовали зіщінні.

Трицець жемі швета Голодомор преглашали за геноцид над українським народом, док Республіка Горватська іще нє. Ціль Округлого стола и бул потримоване тей ідеї. Шицьки викладаче бешедовали о акту Голодомору, а окреме прецизно и у друго о тим викладал пан Дюро Видмарович, и єдногласно

дана потримовка предкладу же би и наша жем Голодомор службово преглашала за геноцид. Виношени мена и числа залапених лодзох, начищлени закони хтори приношени же би ше Голодомор запровадзело, як ше го прихтовало, виведло и яки пошлідки охабел.

Соборски застунік и у Одборе за вонкашню політику Гари Капели тиж отримал слово на чиїм концу наглашал же ше идуцого тижня у Соборе отрима бешеда о Голодомору, а 28. юния на дньовим шоре будзе гласане

о признаю Голодору у України як геноцидного акту. Влада РГ дзень пред Округлим столом дала позитивну потримовку.

З огляdom на лимитованы час, не было можлівосці же би окрем спомнутых викладачох о тим бешедовали и други присутні.

Україна заслужує же би ше Голодомор у України припознал як акт геноциду, цо и мы потримуєме.

Владимир Провчи

Моц любови

Лап ме за руку
и далёко шпацирайме –
чарни очка заври,
червени гамбочки порихтай –
баршонь ци знесь,
варгочи розплєцем,
оплечко ше саме розкапча.

Перша притуль на мойо,
най нам серденька ведно дуркаю
як колеска у старей годзинки.
Пущ пах цела свойого
най ме навше опива,
отвор душу най удихнем любов до тебе.

Орошме цела, я твойо, ты мойо,
здихуй, здихуй, най крев у нас вре,
най любов вично чече,
а мешачок най шведок будзе.

У ДВОРЕН

Квочи, квочи, гніздзи ше,
бренка, бренчи, зволує,
збегую ше когуцики, когути и даеден пулляк.

Ище перши нє виховала,
а уж квочи, квочи пребегує
з гнізда до гнізда.

Шпирта, розшпиртує, розгребує,
гребе віше лєм назадок.
Яй, Боже мой, чом є не ластовка?

Яким

Яким

ПРЕДСТАВЕНЕ ИНФОРМОВАНЕ РУСНАЦОХ РГ НА МЕДИЙНИМ ФЕСТИВАЛУ

Учащінки Пленому о меншинским информованю

Штварти по шоре Медийни фестивал под назву „Media in time festival” отримани 16. и 17. юния у Винковцих и Вуковаре, а у организаций Центра за културу медийох и партнорох – Горватскога новинарскога дружства и Академиј за уметносц и културу у Осијеку. Пияток, 16. юния, у Винковцих додзелени награди за локалне новинарство хтори додзелюс Горватске новинарске дружство и отримана панел розправа на тему „Новинарски фотографове – професия хтора вимера.“

Всоботу, 17. юния, у просторе Вуковарскога универзитету у Вуковаре отримана панел розправа на тему „Меншински медиј и идентитет заједнїци“. Фокус бул унапрјемени на функционоване сербских медийох у РГ и горватских медийох у Сербиј, а як госц була поволана и главна и одвичательна редакторка Сојузу Русинох РГ Вера Павлович, хтора представела медиј рускай националней меншини у РГ. О роботи сербских медийох бешедовала соборска заступнїца и главна редакторка тижњовњика Новосци Даниела Радак, а горватски меншински тижњовњик у Сербиј представела главна и одвичательна редакторка Злата Василевич. Модератор панелу бул магистер културологиј Томислав Левак, професор на Академиј за уметносц и културу у Осијеку.

Винешени розлични искуства зоз хторима ше стретаю меншински новинаре у нешкайшим чаше. За розлику од вельких меншинских редакцийох, як цо то сербска у нас и горватска у Себриј, ми не мame професийних новинарох и редакцию. Наша робота ше од Отечественей войны опера на гоно-

арних сотруднїкох зоз скромними горнорарми, нашо ше часописи не предаваю, дистрибуция идзе прейг КУД-ох, наших парохийох и посыланя по пошти. Вельки меншински медиј ше предаваю и маю вельке число занятих, друкую на тисечи прикладнїки и выходза найменей раз тижњово. У РГ у найвекшай часци шици меншински медиј финансије Влада РГ прейг свогого цела Совиту за национални меншини, як часц чуваня меншинскай културней автономиј. Надалей, розлика медзи нашим медийским представањом и векшима меншинами у тим же ше ми у своїх часописох и наступох не занїмаме зоз политку, не прихильни зме анї једней странки на власци або опозициї, нас у найвекшай мири интересује живот рускай националней меншини у РГ у шицких сферах културней, вирскей, дружтвеней, спортскей, роботи наших Радох у животним штредку. Од националних шветох провадзиме Дзень страданя Вуковару 1991. року, кед наша делегациј покладаю венци на Централним меморијалним теметове у Вуковре, а скорей каждей манифестациј покладаме венци опрез памятнїкох страдалим у Отечественей войни по наших местох. Руснаци у РГ велько страдали у Отечественей войни, о чим мame и друковану кнїжку. Тих дньох тих једен Руснак, цивилна жертва у Отечественей войни, ексхумиран зоз масовнай гробнїци недалеко од Вуковару, а за дајдними ше ише виш глѣда, наглашела редакторка Вера Павловичова.

Треба наглашиц же у публики були численни новинаре зоз РГ, БиГ и Сербиј.

Вера Павлович

ТАМ ДЗЕШКА, ДЗЕ ЛЕМ ПАМЯТКИ БИВАЮ

там дзешка, дзе лем памятки биваю,
погледам це нешкавечар
и найдзем це, сигурно це найдзем

там дзешка, дзе слизи з ока
залаля квиток док прел пре смуток
бо давно пошол тот хто го подаровал,
почеркам з погаром дзвигнутым за
здраве

наздраве тебе хотри ши давно
свой погар дзвигнул за одход
и наздраве мнє хтора сом остала
чувац памятки

почеркам, за једно нове рано
хторе ше пребива през
зацмети облак прешлосци,
жадне ошмиху и любови

почеркам за мирни ноци
хтори пришли после дугих рокоч
зоз слизами намочених заглавкох,
у цмоти нароком замкнутей
клїтки ранетого шерца

там дзешка, дзе лем памятки биваю
почеркам на розлуку,
на розлуку з тобу хтори ши выбрал
иншаки живот

там дзешка, дзе лем памятки биваю
почеркам на розлуку з прешлосцу
хтору ми ти будовал
так як ши сам сцел

там дзешка, дзе лем памятки биваю
немирни води дзвигли муль на поверх-
хносци
и пробовали заблациц мою тераш-
њосци
але спаднул моцни диждж з неба
и змил шицок бруд,
очисцел живот за нови дзень

а там дзешка, дзе лем памятки биваю,
дзе ше видзело
як же смертельна рана на шерцу,
остал лем шплях
хтори змие перши ранши диждж
после, тераз уж, мирней ноци.

Агнетка Костелник Балатинац

POVIJESNI RAZVOJ GLAZBENOG ODGOJA

Narodi su diljem Europe glazbu učili i polazeći škole. U školama je glazbeni odgoj djece bio dio cjelokupne nastave. I šire gledano, glazbeni odgoj prožimaо je i svakodnevnicu života. Stoga će se djelomično prikazati povijesni pregled razvoja glazbenog odgoja.

Glazba je sastavnica ljudske kulture i svakodnevnog življenja pa gotovo da nema dijela života koji čovjek ne provodi uz glazbu. Tako je od najranijih vremena. Međutim, glazba u različitim vremenima ima različite uloge, a kao dio odgoja također je odavno prisutna i ima različito mjesto u odgoju i obrazovanju. Prvotno je bila dijelom različitih obreda u sklopu svakodnevnog rada, u vokaciji ratničke hrabrosti ili iz zadovoljstva te je razumljivo da su ljudi pripisivali glazbi nadnaravne i tajanstvene moći. Stare istočne civilizacije povezivale su glazbu s položajem i funkcijom nebeskih tijela, socijalnim i političkim relacijama pa i mitološkim bićima te realitetima njihova života.

Glazbu starih Grka izvodili su slobodni građani. Ona je bila shvaćana kao nužna opreka tjelesnom odgoju i gimnastici. O glazbi starih Grka pisao je Platon. Njegova je glavna misao o glazbenom odgoju da se harmonički sklad u glazbi pravilnim odgojem uz glazbu duboko usaćuje u čovjeka te takvi, skladni ljudi izgrađuju i skladnu državu. U samoj glazbi postojala je također i polarnost koja je bila pripisivana dvama božanstvima: s jedne strane Apo-

lonu, čiji apolonijski zakoni glazbe u sebi sadržavaju koncentraciju jasnoće i snage volje, a s druge strane Dionizu, čiji zakoni dionizijske glazbe u sebi sadržavaju pijani samozaborav. U Platonovoj školi o glazbenom odgoju dionizijski zakoni, za razliku od apolonijskih, nisu bili prihvativi.

Poput većine društvenih zbivanja u srednjem vijeku, i glazbeni je odgoj vezan uz crkvu. Na misama je *lijepo pjevanje* bilo od iznimne važnosti. Osnivane su *scholae cantorum* u kojima se njegovalo pjevanje. Plemići se u svjetovnom odgoju, osim jahanjem, plivanjem, bacanjem kopljja, mačevanjem, lovom i šahom, glazbeno obrazuju pjevanjem, sviranjem te stvaranjem stihova i glazbe. U društvu srednjega vijeka dolazi do razvoja novih škola koje podučavaju učenike pjevati. Te škole internatskog tipa financira crkva koja daje stipendije za talentirane, ali siromašne učenike. Crkva osniva konzervatorije koji služe do datnom obrazovanju mladih pjevača u službi Crkve.

Tijekom humanizma i renesanse glazbeno se obrazovanje proširivalo u društvu. Glazbena nastava izvodila se barem četiri puta tjedno. Zbog toga su djeca pjevala zahtjevan repertoar, za razliku od glazbene nastave u sljedećem (17.) stoljeću kada joj se ne pridaje toliki značaj, već odgojno-obrazovni sustav daje veću važnost ostalim predmetima. Međutim, 18. stoljeće obilježeno je djelovanjem odgojnih nastojanja Jean-Jacques Rousseaua. Prema

Rousseau djeca trebaju učiti pjesme koje su prikladne njihovoj dobi tako da prvo aktivno muziciraju, a potom uče note. Kako bi učenicima olakšao učenje pjesmica, Rousseau uvodi brojni sustav vrijednosti nota koji je doprinio glazbenom opismenjavanju djece. Filantropisti su se pozivali na Rousseauove ideje. U njihovim tzv. *domovima za djecu* pjevalo se nekoliko puta u danu. Oni su smatrali da pjevanje djeci olakšava učenje te da je i sviranje potreba u glazbenom obrazovanju, ali tu aktivnost prepustali su dobrotljnosti učenika. Također, za filantropiste je značajno i da su veoma zagovarali i glazbeni odgoj djevojaka, a u skladu s njihovim čovjekoljubnim nastojanjima, nastoje njegovati glazbu iz estetskih razloga.

Johann Heinrich Pestalozzi početkom je 19. stoljeća izvršio snažan utjecaj na područje glazbene pedagogije. Naime, on je smatrao da je glazbeno obrazovanje potrebno širim slojevima društva, odnosno čitavom narodu. Iz njegovih spisa uočava se da glazbu smatra važnim dijelom dječjeg razvoja. Osim Pestalozzia, Johann Wolfgang von Goethe je u djelima *Putovanja Wilhelma Meistera*, a naročito u *Pedagoškoj provinciji*, glazbu prikazao iznimno važnom u odgoju djeteta. Poseban naglasak stavlja je na pjevanje, a integrirao ga je s grupnim muziciranjem popratnih instrumenata i plesanjem. Nakon Prvog svjetskog rata javlja se pokret *Jugendbewegung* u kojem se govori i o *Jugendmusikbewegungu*. Riječ

je o pokretu u kojem se na glazbu ne gleda kao na umjetnost, već kao na sredstvo koje djeluje na čovjeka. U središtu pozornosti pokreta jest pjesma u kojoj leži neiscrpna snaga za odgoj zajedništva. U 20. st. Carl Orff, značajan glazbeni pedagog, imao je razrađen sustav glazbenog obrazovanja, *Orff-Schulwerk*. *Orff-Schulwerk* promovira sviranje elementarne glazbe pjevanjem, pucketanjem prstima, lupkanjem nogama ili rukama te sviranjem na velikom instrumentariju visoke kvalitete, ali staroga podrijetla.

Različitost u vremenima prošlosti i različitost u ljudima pojedinačno nudi veliko bogatstvo razvoju glazbe. Kao što je prikazano, u glazbenom odgoju težilo se ka ljepoti izvođenja, ka glazbenoj estetskoj vrijednosti. Takva estetski vrijedna glazba tada oblikuje i gradi čovjeka, a čovjek paralelno oblikuje i gradi vrijednu glazbu. Suživot s estetski vrijednom glazbom bogati život estetskom vrijednošću, stoga nije čudno što je u glazbenom odgoju u povijesti takva glazba bila proglašena za životu ljudi od mladosti pa do starosti.

Ognjen Zdravković

Literatura:

1. Rojko P. (2012.) *Metodika nastave glazbe. Teorijsko-tematski aspekti*
Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera
2. Zdravković, O. (2018.) *Primjena klavira u nastavi glazbene kulture*
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku.

ЯК ШЕ ПАТРИЦ ДО ЖВЕРАТКА

КЕД ЦЕЛО ПОСТВА МОДА

Кажде з нас може найсц голем едну дробніцу на своїм целу за хтору би ше могло повесц же є „не модерна“, односно же нє пасира нешкайшим стандартом красоти. Дагдзе у тинейджерских рокоч починаме о своїм целу роздумовац як о слики хтора нас представя у дружтве и о тим чи зме на тот способ задоволели одредзени критериюми. Можебуц маме клаптави уха, вельки нос або даеден килограм вецей. И треба нам досц длugo часу же бизме похопели же тоти уха або нос гевто що нас самих одредзуе. Вони випатраю як уха або нос нашого оца, баби и вироятнє веліх других предкох.

Заш лем, дакеди ше найдземе пред жвератком неинспировани, або, ище горше, подполно розчаровані зоз своїм випатрунком. У тих ше хвилькох треба здогаднуц же часци людскаго цела, праве як и шмати, уходза и виходза з моди з модними трендами. Кед бисце ше народзели 20 або 50 роки скорей, можебуц бисце були у моды, а можебуц будзече нарок. Зоз тим сцем повец же на таке дацо ані нє вредзи обращац повагу.

На приклад[: остатній трэнди пластичнай гирургіі медзи „гвіздамі“ подрозумюю одстраньоване масци зоз лічкох же би ше достала випита форма твари. И док ше на дружтвенных мрежох обачае віше векшє число людзох хтори

одходза на такі операциі, думка хтора окупируе розум автора, то слики зоз модных ревівіох на початку тога віку кед, цалком процівно терашньому часу, у моды були полни лічка. Теды на модных пістох пановал випатрунок бабки округлей твари и вельких очох.

Другі приклад іще бізарнейши. Пред конец 2010-ых рокоч постала популярна пластична операція бразилскаго подзвігованя задку. Гевти котри ше дали под нож, достали окремні третман при хторому ше масц зоз абдомену (брюха) премесца – уж садаце дзе – до задку, лем же би ше достала

округлайша форма! Предводніца того трэнду була Кім Кардашян, котра у медзичаше пошла на гирургійну процедуру котра ю врачи на старе, бо вельки задки вецей нє у моды.

Кед вам тата статя почала зву чац покус шалено, подумайце на ню шлідуюци раз кед пред жвератком по думаше же сце нёдосц красни. Чи сце справди нёзадовольни зоз собу, чи лем шлепо провадзице модны трэнди? За перспектыву и роздумоване у предлужненю опатрице слики хтори представяю идеал красоти зоз розличных епохах и розличных краіях швета.

Давид Морган

ПРЕ ДИЖДЖИ И ЛЯД ВЕЛЬКИ ЧКОДИ НА ЖИТУ, ЯРЦУ И ОВОЦИ

Место же бизме ше радовали жатви и зніманю урожаю ярцу и жита, комбайни зоз нервозу уходзели до перших одкосох ярцу, понеже ярци барз подручели зоз урожайом, док ше за жита ище не зна комплетна ситуация. Урожай статкового и пивскаго ярцу ніч не лепши спрам прешлого року, док у даедних околных хотарох котри баржей потлукол ляд и дзе було веций дижджу, зродзело за тону меней по гольту як влоні, а просекови урожай ідзе од 2 по 3,6 тони по гольту. Зоз таку катастрофалну ситуацию на полю вельке вдерене задали и одкупни цени, хтори упали менши спрам прешлого року (за тэраз ше спомина же жито не будзе веций як коло 160 евра по тони, цо би було 1,20 куни по кили, а ярец не веций од 120 евра по тони, цо би було меней як 1,20 куни по кили), та ше попри катастрофалней цени случело и то же шицки укладаня у форми нашеня, штучнаго гною и защищти одробени по тогорочных барз вискох ценох, док ше робота на полю не докончела, а веџ пред остатню прихрану житох спадла цена штучнаго гною хтори необходими у озбильней продукції.

Жатва ярцу

Подлому урожаю ярцу погодовали константни дижджи кед ше слуховало же чим ше осушили дораз и змокли през одредзени период, цо спричинило же гектолітер ярцу просеково менши 10% од прешлого року котри бул сушни. Велькай чкоди нанесол и ляд котри не потрафел цали хотар, а найвекши чкоди указали ше на житу и ярцу хтори були пред дозреваньем, док ше кукурица и слунечнік вишулькали, бо чкода була лем на маси лісца. У даедних часцох над хотарима прешла лядова хмара на ярцох настала чкода коло 30%.

Ярец после ляду и побити класки

У таких нёвигодніх кліматских часох на веліх культурох почувствовали зме дефіцит у продукції, а сами купцы почувствовали подрагшэнс на велькай векшини продуктох. Од культурох хотарим тот дижджовни рок досц начкодзел спомнеме черешні и ягоды. Чершні зоз хвілю яку зме мали було барз чежко

Гніце ягодох

Попукани черешні

правочасово пооберац, бо пред дозреване почали пукац и гніц, та ше на пияцу могли найсці черешні хтори пооберани кус желенши пре пукане и препадане плоду.

Ягдом тиж так не погодовала жимнейша хвиля зоз меней слунка и веций дижджу, бо ше развивали рижны печарочки хтори нападаю плод и виволую його гніце и препадане, та ше препоручує вируцованае таких плодох и третиране зоз препаратами котри маю каренцу лем ёден дзень. Але попри шицки други велькі трошки у наших насадох то не было воводліве прето же би ше зоз тим дзвигнул трошак продукції, а плодох би вшеліяк не было, так же ше вируцованае заражених плодох векшином практикує на менших засадох ягодох. Дижджово капки и вітор преширюю репродуктивни органи печарочкох хтори резултую як ище векша зараза, та ше на концу траци конечни продукт.

Антон Гарди

РУСНАК И НОВИ ТЕХНОЛОГИЙНИ ДОСЦИГНУЦА

Водзаци ше зоз думку же зме найсовершеннэ сэфто на жеми, прешвечени зме до модернаго спосабу живога и до тих терашніх модерных часох, видумали зме штучну интелигенцию котра нас, так повесц, у шыцким може заменіц. Наука, техніка, медицина и други аспекты нашаго напредованя пошли до невидзеных размірох. Искуну комп'ютеры, таблеты, мобілі, а шыцко то за нас, кус старших постава нерозумліве, як би то моя баба Маря гварела „сіну мой, то якеш поробеніско.“

Руснак пред двома вікамі, розсельюючи ше у гледаню лепшого живота по тедишиній Австро-угорскай, сцігнул до Славонії и Сріму. Сцігнул як обични параст, лапа ше до чежкей парастской роботи котру тедишине панство не сце и не муши робиц. Керчи лесі, висушує рити, обрабя жем, ма свой хлеб у руках. Зоз часом народи котри жиу коло нього як и панство прилаплюю го як вредного и шорового человека и почитую як такого. Не было ту трактори котри у ораню на-водзи компьютер, була то чежка парастская робота. Требало днями тримац плуг у руках и исц за коньми по полю же би жем була на час поорана, подерляна, требало на час пошац, а место гербіцидох ту була МОТИКА, котру Руснак твардо тримал у своіх руках. Робел чежко ведно зоз свою Рускиню обок, котрой тиж робота не була легка. Попри шыцкей роботи зоз дзецы, коло обисца, загради и живини, мушела Рускиня робиц и на полю, жито одберец, шено зберац, окоповац рошліни на полю и ведно зоз своім Руснаком створиц лепши живот за себе и свой дзецы. Попри шыцкей роботи и каждодніовых бригох Руснак не занягал ані свой духовны и культурны живот. Кажды часи ношели свой пременки, а пременки у остатніх часох таки швидки же их аж и чежко попровадиц.

Пречитали зме людски геном, вельку часц роботи место нас людзох пребераю так волані роботи, діагнози нам одредзую комп'ютеры, преписую нам лікі, а оране на полю нешкіа випатра цалком іншак. Шедзице и прицискаце гомбички, а меджу вам виорюе комп'ютер преіг сателіту. Не треба цали дзень ходзиц за плугом и коньми. Ту ше одразу ору по шейсц бразди, а вец вас преіг Скайпу навола братняк зоз Австралиі або шестриніца зоз Канады, станецце наштред маринскаго або малого поля, бешедуєце и іще ше и видзице. Не путуе писемко на ладі по три мешаци, та гоч ше и напише, о даскељо дні на

авіону сцігує на адресу, а СМС сцігує такой, праве „ПОРОБЕНІСКО“.

Правда, Руснак треба буц сучасни и провадзиц шыцко тог модерни прогрес и не заоставац за другима народами, але ніяк не шме забуц на свою прешлосц, на свойх предкох котри пред двома столітіями пренесли свой корені зоз Горніци и пресадзели их на плодну ровніну, чуваюци их и допатраюци же би не висохли, бо и сами знаме же стебло без кореня висохнє и нестане. У трапезі и зною свойх роботи творел Руснак не лем материялни можлівосci за будуци поколеня, але и духовни и культурни скарб котри ше преношел на нови поколеня. Нешкайша технологія принесла велью того доброго, але и велью проблеми. Маме крадзи ідентитету, злоставяне дзецы преіг интернету, крадзи пенсіжу, спрэводзки и велью койчого цо нас може очкодовац.

Тиж ше мушиме запітац цо ше случи кед за 20 або 30 роки нестане нафти або струї (як будземе орац, ша ані коні не маме), а гербициди, инсектициди и фунгициди престаню дійствовац (як цо уж маме іскусство зоз антибиотиками)? Можебуц за нас старших котри знаме тримац мотику у руках не будзе проблем, але младым генераціям котри думаю же млеко чури зоз тетрапаку и котри не розликову цирок од кукерици, чежко ше будзе звінкнц на такі живот. Ніяк им не жадам таки чежкі парастски живот и най го нігда не покоштую, але им не будзе чкодзиц же би знали як іх предки чежко робели и жили, же би нігда не забули іх трапезу и роботу, и вшэлік не лем тоту материялну, але и духовну и культурну, най любя свой руски язик,танец и писню. Кед нашим предком попри шыцкіх бригох и телей фізічнай роботы не было чежко шыцко тог скарб зачувац и придац го нам до талу, не шме ані нам буц чежко попри шыцки тогі благодати модернай технологіі очувац и презентовац народом коло нас же хто РУСНАЦI.

Можебуц нови технологіі за нас старших о даскељо роки буду „поробеніска“, якиш чудні ствари и чежко их прилапіме, зоз рокамі и старосцю то так ідзе, але прето ту млади котри то похопя, маюци на розуме же кто су и цо су, най нас не прелігне глобализація. Похаснуйме тоту модерну техніку и укажеме швету тоту нашу гарсточку котра ма таки вельки зачувані скарб и свой руске ёство, укажеме швету же зме РУСНАЦI!

Томислав Рац

Парастав хлеб

Стой пааст на ораніни
попатрунок му бежи по ровніни,
запатрує и до неба,
бо му добра хвиля треба.

На длані му зарно жита.
Роздумус мудры пааст;
едно зарно, юна класка,
една класка, юден снопчок,
юден снопчок, юни крижи.
Будзе, будзе озда хлеба у нашей хижі?

Суха жем вола хмари
дай нам дижджу, залей
зашати паастов труд, Божо дари.
Навлаж зарно цо у жеми сходзи,
най ше нам нови живот зродзи.

Осіск, 26. 3. 2023.

Томислав С. Кетелеш

МОЙО КОНІ

Кедишик як хлапец
шніл сом часто били гачата
як по пажици бежа, виграваю,
а вец вистати у хладку
младого багренчка одпочиваю.

Шніл сом знова, уж одроснути,
мне уж коні знани, коні врани,
як на ярашу, при салашу
младу бетеліну пашу,
а вец сити, напоеси поспали.

И тераз сом, не так давно,
исти тоти уж стари коні врани
шніл як „польськое животное“ мою ору.
Доокола, доокола, бразду за бразду
до складу складаю.

Мою „животную“ драгу
за живота так рихтали.
Уж вистати на змерк Слунка
на ораніни навики застали.

Томислав С. Кетелеш

Осіск, 9. 4. 2023.

ЧАСИ КЕД УТАРГНУТА ОСЕМРОЧНА ШКОЛА У ПЕТРОВЦОХ

Вше ше крашнє здогднуць свойого дзецінства і своїх пайташкох і пайташох зоз хторима ше дзелело школскі лавкі. З тей нагоды пред намі фотографія петровских школьнія народзеніх 1961. року. Фотографія настала у петровской подручнай школы школскага 1969./1970. року, а дал нам ю Владо Рагай зоз Вуковару.

Були то теды за петровску школи досц турбулентні часы. Як читаме у кніжкі 100 рокі школы у Петровцох, реорганизация основных школых на подручну вуковарскай општины, хтотра запачала школскага 1957./1958. року, залапела и осемрочну Народну школу у Петровцох, хтора ше отримала по школскага 1969./1970. рок. Петровцы мали и далей можлівосц отримац свою основну школу, але медзі водзаздзіма людзмі у валале превагла одлука за ей уключоване до мре-

Видосава Миркович Дудаш, Мария Иван, Ясминка Рац ?, Мария Пап, Оленка Планчак, Андэлка Надь, Оксана Бобрек и Любница Медеши, куча: Владо Шморгай, Славко Лехолат, Владо Канюх, Мирослав Сопка, Мирослав Павлович, Янко Иван, Владо Рагай и Дюро Фа.

жи школох вуковарскай општины. Школскага 1969./1970. року осемрочна Народна ос-

новна школа у Петровцох утаргнута, та од идуцаго школскага року (1970./1971.)

постава Подручна школа Основнай школы „Други конгрес КПЮ“ Вуковару. У Петровцох организавана настава за ніэши класы. Векша часц учительлох преруцена до школы у Вуковаре. Школьяре висших класах кожды дзень на школским автобусу ишли на наставу до Вуковару.

На фотографіі ше з ліва на право находза: учителька Видосава Миркович одана Дудаш, Мария Иван Фитькошова, Ясминка Рац Рацмишкова, ?, Мария Пап Матова, Оленка Планчак, Андэлка Надь Бандурикова, Оксана Бобрек и Любница Медеши; долу куча хлапци: Владо Шморгай, Славко Лехолат, Владо Канюх Горняков, Мирослав Сопка, Мирослав Павлович Саболов, Янко Иван Фитькошов, Владо Рагай и Дюро Фа Галусков.

Лю. Гаргай

ПОГАЧИКИ ЗОЗ СИРОМ БЕЗ ВАЙЦА

Потребне: 200 г крвскага сира, 200 г маргарину, 200 г муки, дакус солі.

Сир поджамиц з відлічку, додац муку, соль и мегкі маргарін. Шицко добре вимишиц и охабиц пол годзини у фріжидеру. После того цесто положиц на помучену таблу и розогнац на грубину од 2 см. Зоз фурмочку виберац пога-

чики и складац их до тепши намасценей зоз олейом. Печиц у рерни на 200°C дас пол годзини.

Марияна Джуджар

ОРЕХОВО КОЦКИ

Потребне:

За цесто: 300 г муки, 50 г мелкого цукру, 200 г маргарину, 2 ложки шметанки, дакус солі,

За філ: 300 г млєти орехи, 350 г цукру, 2 ложки руму, 150 мл горуцаго млєка, скорка з 1 лімуна, 1 ложка меду, ложка цімету.

Замишиц глатке цесто зоз муки, маргарину, шметанки, 50 г мелкого цукру и солі. Цесто закруциц до фоліі и охабиц най одпочине дас годзину у фріжидеру.

За тот час порихтац філ. Помишац млєти орехи, 300 г цукру, натарту лімунову скорку, рум, мед и цімет. Шицко попариц зоз горуцим млеком и добре премишац.

Цесто подзеліц на два часцы. Першу часц розогнац и положиц до намасценей и помученей тепши, поджобац го зоз видлічку и печиц дас 7-8 минути на 200°C. Наполи упечене цесто вініц зоз рерни, намасциц го зоз філом, положиц другу часцу розогнатого цеста на філ, та и тоту часц цеста поджобац зоз видлічку. Колач знова врациц до рерни и чечиц го покля не поцеловес.

Марияна Джуджар

ФОДБАЛСКИ КЛУБ ПЕТРОВЦИ У ЯРНЕЙ СЕЗОНИ БАВЕЛ НА ТРОХ ТУРНИРОХ

У Ловасу 10. юнија одбавени турнир на хорим за ФК Петровци бавели: Алекс Мудри, Лука Мудри, Јосипа Шмалхолц, Тадеј Шмалхолц, Петар Ковачич, Алана Тиркайла, Денис Филиповић, Самир Филиповић, Јосип Филиповић, Петар Лукич, Борис Шовш, Андреј Кисиль и Борна Девнай.

Лимаче школи фодбалу зоз Петровцих на тим турниру одбавели три фудбалски змагања на хторих, нажаль, дожили шицки три поражења. Једини гол на тим турниру за Петровчанњох дал **Денис Филиповић**.

Резултати зоз Ловасу шлідуюци:
Фрушкогорец (Илок) – Петровци 8:0,
Сримец (Илача) – Петровци 6:0, Радњици (Вуковар) – Петровци 5:1

Пионирска екипа своје першенство закончела и у ярнєй сезони посцигала тоти резултати: Синделич (Терпиня) –

Петровци 1:10, Петровци – Бршадин 4:2, Злога (Борово Село) – Петровци 3:0, Петровци – Кроација (Богдановци) 4:0, Радњици (Вуковар) – Петровци 1:10, Петровци – Гайдук (Товарнїк) 2:3, Борец (Бобота) – Петровци 5:1, Петровци – Негославци 1:3.

Петровски пионире у тим першенству посцигли гол розлику 56:29 и освоји 29 боди и на концу завјали 4 место од 9 екипох. Найлепши голгетер у тим першенству бул **Габриел Ана-тичук** хтори дал 19 голи.

Пионирска таблїчка на концу ярнєй сезони випатра так:

1. Борец (Бобота) 39,
2. Негославци 38,
3. Гайдук (Товарнїк) 36,
- 4. Петровци 29,**
5. Бршадин 15,
6. Кроација (Богдановци) 13,
7. Синделич (Терпиня) 13,
8. Злога (Борово Село) 12 и
9. Радњици (Вуковар) 3.

Юниоре ФК Петровци закончели своје першенство и у ярнєй сезони посцигли тоти резултати:

Петровци – Злога (Штитар) 0:1, Радњици (Жупанја) – Петровци 3:1, Петровци – Славонац (Градиште) 4:4, Зрински (Бошњаци) – Петровци 4:1, Петровци – Ностерија (Нуштар) 2:3, Кроација (Богдановци) – Петровци 1:1, Петровци – Славонија (Соляни) 3:0, Петровци – Шокадија (Бабина Греда) 1:5, Боринци (Ярмина) – Петровци

2:2, Петровци – Гайдук (Товарнїк) 2:1 и Жупанја 77 – Петровци 3:2.

ФК Петровци у тим першенству посцигнул гол розлику 47 : 86 и освоји 21 бод, а на концу завјал 11 место од 13 екипох. Найлепши стрелец бул Милош Стеванович хтори дал 13 голи. Юниорска таблїчка на концу ярнєй сезони випатра так:

1. Ностерија (Нуштар) 60,
2. Славонац (Градиште) 58,
3. Шокадија (Бабина Греда) 47,
4. Боринци (Ярмина) 45,
5. Славонија (Соляни) 44,
6. Зрински (Бошњаци) 43,
7. Кроација (Богдановци) 36,
8. Злога (Штитар) 31,
9. Гайдук (Товарнїк) 29,
10. Жупанја 77 24,
- 11. Петровци 21,**
12. Радњици (Жупанја) 13 и
13. Радњици (Вуковар) 0

Ярослав Мудри

NK RUSIN U PROTEKLOM RAZDOBLJU

U prethodnom broju izvijestili smo vas o teško izborenoj pobjedi u Pačetinu, a nakon toga uslijedio je niz siromašnog prikupljanja bodova na naš konto pa smo do samog kraja bili u ne teškoj, ali definitivno alarmantnoj situaciji koja nije dopustila opuštanje. Nakon Pačetina na red je došao Bršadin gdje smo htjeli opravdati povoljan rezultat, ali loš i mekan pristup od početka bio je koban za nas jer smo već u prvom poluvremenu primili četiri pogotka, a zabilje svega jedan što je bio na kraju, pokazat će se, i konačan rezultat u toj utakmici jer se drugo poluvrijeme mreže nisu tresle. Popravak je trebao biti tjedan dana kasnije u Ilači kod Sremca koji se borio za

ostanak i odlično smo iskoristili uvodnih par promašaja domaćina i poveli s dva gola razlike, ali do kraja smo uspjeli prosutito vodstvo i na kraju izvlačiti živu glavu da ne izgubimo pa je završilo podjelom bodova. Tri boda sad su bila prioritet s izravnim konkurentom za ostanak na domaćem terenu protiv starih znanaca iz Pačetina. Sve je lijepo išlo po nas jer smo se uspjeli vraćati u utakmicu čak dva puta nakon vodstva gostiju i preokrenuli rezultat u svoju korist od 3:2, ali u posljednjim trenucima susreta gosti ipak zabijaju za 3:3 i dodatno komplikiraju već tešku situaciju. Gostovanje kod Radničkog upajalo je sve alarme jer što zbog izostanka što zbog ljudi u cr-

nom, Rusin gubi ovaj susret 3:1 i tako se uvlači u krug od četiri ekipe koje će se boriti za ostanak. U tom nizu loših rezultata došla nam je kup utakmica protiv susjeda iz Tompojevaca koju smo lagano riješili s pet pogodaka u mreži domaćina, dok su Tompojevcii jednom svladali našeg Matu. Nakon prolaza u kupu, za nas ipak puno bitnije prvenstvo u Mikluševce nam šalje najgoreg mogućeg protivnika Slogu iz Borova koja je uvjerljivo najjači mogući protivnik. Nažalost, iz ovog susreta nismo mogli ništa izvući i gubimo rezultatom 2:5. Dva kola prije kraja pola lige borilo se za ostanak, a mi smo moralni u Bapsku na uvijek neugodno gostovanje. Tvrda utak-

mica s obje strane ipak je otisla nama u korist gdje smo pogotkom Svitlanovića s bijele točke napokon upisali tri boda i kolo prije kraja osigurali ostanak u ligi. Posljednje kolo ugostili smo momčad iz Lovasa te podjelili bodove, a mreže su se tresle jednom sa svake strane. Na kraju smo završili četvrti od osam momčadi, ali očekivali smo ipak nešto lakšu završnicu prvenstva. Čestitamo momčadi Slogi iz Borova na osvojenom naslovu prvaka, a sada slijedi ljetna stanka u kojoj ćemo pokušati pojačati igrački kadar za sljedeću sezonu, a do tada pozdrav.

Hrvoje Zagorac

